

GHID PRIVIND DREPTURILE

victimelor
violenței bazate pe gen
și ale violenței sexuale

MINISTERIO
DE IGUALDAD

SECRETARÍA DE ESTADO
DE IGUALDAD
Y PARA LA ERRADICACIÓN
DE LA VIOLENCIA CONTRA LAS MUJERES

DELEGACIÓN DEL GOBIERNO
CONTRA LA VIOLENCIA DE GÉNERO

<https://violenciagenero.igualdad.gob.es/informacion-3/derechos/>

**ELABORAT DE DELEGACIÓN DEL GOBIERNO CONTRA LA VIOLENCIA DE GÉNERO (DELEGAȚIA
GUVERNULUI PENTRU VIOLENȚA DOMESTICĂ)**

2024

Nipo (Număr de identificare pentru publicații oficiale) on-line: 048-21-180-2

CUPRINS

BLOCUL 1: Drepturile victimelor violenței bazate pe gen	7
1. Drepturi specifice ale victimelor violenței de gen	8
1.1. Cine este o victimă a violenței bazate pe gen?	8
1.2. Cum se dovedește situația de violență bazată pe gen?	8
1.3. Dreptul la informare	9
1.3.1. Serviciu de informare și consiliere juridică	9
1.3.2. Site de resurse pentru sprijin și prevenire în cazurile de violență bazate pe gen	10
1.4. Dreptul la asistență socială integrală	10
1.5. Dreptul la asistență medicală	11
1.6. Dreptul la asistență juridică gratuită, imediată și specializată	12
1.7. Drepturile lucrătorilor	13
1.7.1. Drepturile femeilor angajate	13
1.7.2. Drepturile lucrătoarelor independente dependente din punct de vedere financiar	14
1.8. Drepturile în materie de securitate socială	14
1.8.1. Drepturi privind contribuțiile la asigurările sociale	14
1.8.2. Drepturi în materie de prestații de securitate socială	15
1.9. Drepturile în materie de muncă pentru integrarea pe piața muncii	17
1.9.1. Programul specific de ocupare a forței de muncă	17
1.9.2. Contract interimar pentru înlocuirea lucrătoarelor care sunt victime ale violenței bazate pe gen	18
1.9.3. Stimulente pentru întreprinderile care angajează victime ale violenței bazate pe gen	18
1.10. Drepturile funcționarilor publici de sex feminin	18
1.11. Drepturi financiare	19
1.11.1. Sprijin financiar specific pentru femeile victime ale violenței bazate pe gen care au dificultăți deosebite în găsirea unui loc de muncă	19
1.11.2. Venitul activ de inserție	20
1.11.3. Accesul la ajutorul de șomaj pentru victimele violenței bazate pe gen	21
1.11.4. Avansuri pentru neplata pensiilor de întreținere	21

1.11.5. Venitul minim de subzistență	22
1.11.6. Prioritate în ceea ce privește accesul la locuințe sociale și locuințe publice pentru persoanele în vârstă.....	22
1.12. Dreptul la despăgubire	23
1.13. Dreptul la școlarizare imediată	24
1.14. Burse și ajutoare pentru studii	24
1.15. Particularități ale înregistrării la recensământ din motive de securitate	24
1.16. Dreptul la schimbarea numelui de familie sau la schimbarea identității	25
2. Drepturile femeilor străine victime ale violenței bazate pe gen	25
2.1. Statutul de rezident în Spania al femeilor străine victime ale violenței bazate pe gen	25
2.1.1. Femei străine care au statutul de membru de familie al unui cetățean al unui stat membru al Uniunii Europene sau al unui stat parte la Acordul privind Spațiul Economic European	26
2.1.2. Femeile străine din afara UE: acestea pot fi titulari ale unuia dintre următoarele două tipuri de autorizații de ședere și de muncă specifice pentru motive de violență bazată pe gen.....	26
2.1.3. Autorizația de ședere temporară și de muncă salariată deținută de o femeie străină se reînnoiește la expirare în caz de încetare a contractului de muncă sau de suspendare a raportului de muncă ca urmare a faptului că este victima violenței de gen.....	27
2.2. Protecția femeilor străine aflate în situație de ședere ilegală, victime ale violenței bazate pe gen....	27
2.3. Dreptul la protecție internațională.....	28
3. Drepturile femeilor spaniole victime ale violenței bazate pe gen în afara teritoriului național	29
BLOCUL 2: Drepturile victimelor violenței sexuale	30
1. Drepturi specifice ale victimelor violenței sexuale	31
1.1. Cine este o victimă a violenței sexuale?	31
1.2. Cum este dovedită violența sexuală?	31
1.3. Dreptul la informare	32
1.3.1. Serviciul 016 de informare și consiliere juridică	32

1.3.2. Site de resurse pentru sprijin și prevenire în cazurile de violență sexuală	33
1.3.3. Centrele de criză	33
1.3.4. ATENPRO.....	33
1.4. Dreptul la practică medico-legală disponibilă, accesibilă și specializată.....	34
1.5. Dreptul la îngrijire completă, specializată și accesibilă.....	34
1.6. Dreptul la asistență juridică gratuită	35
1.7. Drepturile lucrătorilor	36
1.7.1. Drepturile femeilor angajate	36
1.7.2. Drepturile lucrătoarelor independente dependente din punct de vedere financiar	37
1.8. Drepturile în materie de securitate socială	37
1.8.1. Drepturi privind contribuțiile la asigurările sociale	37
1.8.2. Drepturi privind prestațiile de asigurări sociale	38
1.9. Ocuparea forței de muncă și drepturile la incluziune socială	39
1.9.1. Programul specific de ocupare a forței de muncă	39
1.9.2. Contract interimar pentru înlocuirea lucrătoarelor care sunt victime ale violenței sexuale.....	40
1.10. Drepturile funcționarilor publici de sex feminin	40
1.11. Drepturi financiare	41
1.11.1. Asistență financiară pentru victimele violenței sexuale	41
1.11.2. Venitul activ de inserție.....	43
1.11.3. Accesul la indemnizația de șomaj pentru victimele violenței sexuale	43
1.11.4. Venitul minim de subzistență	44
1.11.5. Prioritate în ceea ce privește accesul la locuințe sociale și locuințe publice pentru persoanele în vârstă	44
1.12. Dreptul la despăgubire	45
1.13. Burse și ajutoare pentru studii	46
2. Drepturile victimelor violenței sexuale care sunt cetățeni străini	46
2.1. Protejarea victimelor violenței sexuale care sunt cetățeni străini aflați în situație de ședere ilegală	46
2.2. Dreptul la protecție internațională	47

3. Drepturile victimelor violenței sexuale care sunt cetățeni spanioli în străinătate.....	48

BLOCUL 3: Drepturile victimelor infracțiunilor de care beneficiază și victimele violenței bazate pe gen și victimele violenței sexuale	50

1. Drepturi în temeiul Statutului victimelor infracțiunilor	51
2. Dreptul de a depune o plângere	52
3. Dreptul victimelor la protecție în cursul procedurii judiciare	52
3.1. În domeniul violenței bazate pe gen	52
3.2. În domeniul violenței sexuale	54
4. Dreptul de a solicita un ordin european de protecție	54
5. Dreptul de a se constitui parte în procesul penal: oferirea de acțiuni	55
6. Dreptul la restituirea lucrului, repararea prejudiciului și despăgubiri pentru prejudiciul cauzat	55
7. Dreptul de a primi informații cu privire la procedura judiciară	56
8. Dreptul la protejarea demnității și a vieții private a victimei în contextul procedurilor legate de violența bazată pe gen și violența sexuală	57
9. Ajutor pentru victimele infracțiunilor considerate violență bazată pe gen și violență sexuală	58

NUMERE DE TELEFON PENTRU INFORMAȚII	60

BLOCUL 1

Drepturile victimelor violenței bazate pe gen

Legea organică 1/2004, din 28 decembrie, privind măsurile de protecție integrală împotriva violenței bazate pe gen (B.O.E. nr. 313, din 29 decembrie 2004), consacră și garantează femeilor care sunt sau au fost victime ale violenței bazate pe gen o serie de drepturi, cu scopul de a le permite să pună capăt relației violente și să-și refacă viața.

Aceste drepturi sunt universale, în sensul că tuturor femeilor care suferă sau au suferit un act de violență de gen li se garantează aceleași drepturi, indiferent de origine, religie sau orice altă condiție sau circumstanță personală sau socială.

1. Drepturi specifice ale victimelor violenței de gen

1.1. Cine este o victimă a violenței bazate pe gen?

Articolul 1 din Legea organică 1/2004, din 28 decembrie, privind măsurile de protecție integrală împotriva violenței bazate pe gen

În sensul Legii organice 1/2004, o victimă a violenței bazate pe gen este **o femeie care este supusă oricărui act de violență fizică și psihologică, inclusiv agresiuni la adresa libertății sexuale, amenințări, constrângeri sau privare arbitrară de libertate, comis împotriva sa de către persoana care este sau a fost soțul său sau de către persoana care este sau a fost legată de aceasta printr-o relație similară de afecțiune, chiar dacă nu locuiesc împreună.**

Această formă de violență împotriva femeilor este o **încălcare a drepturilor omului** și o expresie a discriminării, a **inegalității** și a **relațiilor de putere ale bărbaților asupra femeilor**.

În plus, **fiii și fiicele lor minore și minorii aflați sub tutela sau custodia lor sunt victime ale acestei violențe**, iar Legea organică 1/2004 le recunoaște o serie întreagă de drepturi prevăzute la articolele 5, 7, 14, 19.5, 61.2, 63, 65, 66 și în Dispoziția suplimentară nr. 17.

Violența bazată pe gen include, de asemenea (conform modificării aduse de Legea organică 8/2021 din 4 iunie privind protecția integrală a copiilor și adolescenților împotriva violenței), **violența care, cu scopul de a provoca un prejudiciu sau o vătămare femeilor, este exercitată împotriva rudelor acestora sau a minorilor apropiați de către o persoană care este sau a fost soțul lor sau care a fost legată de aceștia într-o relație similară de afecțiune, chiar dacă nu locuiesc împreună.**

1.2. Cum se dovedește situația de violență bazată pe gen?

Articolele 23, 26 și 27.3 din Legea organică 1/2004, din 28 decembrie, privind măsurile de protecție integrală împotriva violenței bazate pe gen

În general, situația de violență de gen care dă naștere recunoașterii drepturilor corespunzătoare este dovedită printr-o **sentință de condamnare pentru o infracțiune de violență de gen, un ordin de protecție sau orice altă hotărâre judecătorească prin care se stabilește o măsură preventivă în favoarea victimei**, sau prin raportul Ministerului Public care indică existența unor indicii că solicitantul este o victimă a violenței bazate pe gen.

Situația de violență bazată pe gen poate fi dovedită și prin intermediul unui **raport al serviciilor sociale, serviciilor specializate sau serviciilor de adăpost** pentru victimele violenței bazate pe gen ale administrației publice competente; sau prin orice alt titlu, cu condiția ca acest lucru să fie prevăzut în dispozițiile de reglementare sectorială care reglementează accesul la fiecare dintre drepturi și resurse.

Pentru dovedirea situației de victimă a violenței bazate pe gen în sensul articolului 23 din Legea organică 1/2004, în cadrul Conferinței sectoriale privind egalitatea, care a avut loc la 3 aprilie 2019, a fost aprobată **o listă a serviciilor sociale, serviciilor specializate sau serviciilor de adăpost pentru victimele violenței de gen care au capacitatea de a face dovada statutului de victimă a violenței bazate pe gen**, precum și un model comun de acreditare pentru ca diferitele administrații autonome să poată acorda, în mod omogen, recunoașterea administrativă a statutului de victimă a violenței bazate pe gen. Conferința sectorială pentru egalitate, desfășurată la 11 noiembrie 2021, a adoptat un acord de aprobare a procedurilor de bază care

permit implementarea sistemelor de recunoaștere a situațiilor de violență de gen și a actualizat modelul de raport și organisme care, în fiecare comunitate autonomă, emit recunoașteri de natură administrativă. Această recunoaștere permite accesul victimelor violenței bazate pe gen la drepturile reglementate în capitolul II „Drepturi de muncă și prestații de securitate socială” din Legea organică 1/2004, precum și la toate drepturile, resursele și serviciile recunoscute în reglementările de stat aplicabile acestora, ale căror reglementări sectoriale prevăd și reglementează accesul la fiecare dintre acestea, incluzând, printre cerințele solicitate, recunoașterea situației de violență de gen prin intermediul unui raport din partea serviciilor sociale, serviciilor specializate sau serviciilor de adăpost pentru victimele violenței de gen ale administrației publice competente.

Victimele minore pot dovedi acest statut cu documente oficiale de sănătate oficiale pe care le vor transmite Procuraturii sau organului judiciar.

Informații privind această acreditare sunt disponibile pe [site-ul web al Delegației Guvernului împotriva violenței bazate pe gen](#).

1.3. Dreptul la informare

Artículo 18 de la Ley Orgánica 1/2004, de 28 de diciembre, de Medidas de Protección Integral contra la Violencia de Género

Dreptul de a primi informații este garantat prin următoarele mijloace:

1.3.1. Serviciu de informare și consiliere juridică

- Serviciu **gratuit și confidențial** care oferă **informații, consiliere juridică și asistență psihosocială imediată în toate formele de violență împotriva femeilor incluse în Convenția de la Istanbul**, inclusiv, prin urmare, violența bazată pe gen în conformitate cu Legea organică 1/2004, din 28 decembrie.
- Serviciul este accesibil prin patru canale:
  - Prin intermediul numărului scurt de telefon: **016**.
  - Pe e-mail: 016-online@igualdad.gob.es.
  - Pe WhatsApp: numărul **600 000 016**, exclusiv pentru WhatsApp, deoarece nu acceptă apeluri telefonice.
  - Prin chat: prin intermediul site-ului web al Delegației Guvernului împotriva violenței bazate pe gen <https://violenciagenero.igualdad.gob.es/home.htm>
- Informațiile și asistența psihosocială imediată sunt disponibile **24 de ore pe zi, 365 de zile pe an**. **Consultanța juridică** este disponibilă între orele **8:00 și 22:00**, de luni până duminică.
- **Accesibil persoanelor cu deficiențe de auz și/sau vorbire** prin diferite mijloace: prin numărul de telefon **900 116 016**; **Serviciul Telesor** prin intermediul [site-ului web Telesor](#), caz în care este necesară o conexiune la internet; prin intermediul unui telefon mobil sau PDA cu instalarea unei aplicații gratuite; prin serviciul de interpretare video [SVIsual](#); pe WhatsApp: 600 000 016; sau pe e-mail: 016-online@igualdad.gob.es.
- **Accesibil străinilor** prin intermediul următoarelor serviciului de relații clienți, în plus față de limba spaniolă și limbile co-oficiale, în următoarele limbi:
  - Telefon, 24 de ore pe zi, 7 zile pe săptămână, în 53 limbi: spaniolă, catalană, galiciană, bască, valenciană, engleză, franceză, germană, portugheză, chineză mandarină, rusă, arabă, română, bulgară, afgană, albaneză,

armeană, bambara, berberă, bosniacă, braziliană, cantoneză, cehă, coreeană, daneză, slovenă, farsi, finlandeză, georgiană, greacă, hindi, olandeză, maghiară, italiană, japoneză, lituaniană, mandinka, norvegiană, persană, polonă, poulaar, sârbo-croată, siriană, soninke, slovacă, suedeză, thailandeză, taiwaneză, tamazight, turcă, ucraineană, urdu, wolof.

- o E-mail și WhatsApp, 24 de ore, 7 zile: spaniolă, catalană, bască, galiciană, valenciană, engleză, franceză, germană, portugheză, chineză, mandarină, rusă, arabă, română, bulgară, italiană.
- Redirecționarea apelurilor în următoarele cazuri:
  - o Apelurile care se referă la situații de urgență vor fi redirecționate către numărul de telefon 112.
  - o Apelurile care necesită informații generale privind aspecte legate de egalitatea între femei și bărbați vor fi redirecționate către **Institutul pentru femei**.
  - o Apelurile care necesită informații specifice legate de o **Comunitate Autonomă** vor fi redirecționate către numărul de telefon regional corespunzător.
  - o Apelurile efectuate de minori vor fi redirecționate către linia de asistență pentru copii și adolescenți a **ANAR**.

Serviciul 016 are categoria de serviciu esențial și, prin urmare, în cazul oricărei situații care împiedică accesul la aceste servicii sau furnizarea lor, administrațiile publice competente vor adopta măsurile necesare pentru a garanta funcționarea normală și adaptarea acestuia.

1.3.2. Site de resurse pentru sprijin și prevenire în cazurile de violență bazate pe gen

Este disponibil pe [site-ul web al Delegației Guvernului împotriva violenței bazate pe gen](#).

Permite localizarea pe hărți active a diferitelor resurse (polițienești, judiciare, de informare, îngrijire, consiliere, etc.) pe care Administrațiile publice și entitățile sociale le-au pus la dispoziția cetățenilor și a victimelor violenței bazate pe gen.

1.4. Dreptul la asistență socială integrală

Articolul 19 din Legea organică 1/2004, din 28 decembrie, privind măsurile de protecție integrală împotriva violenței bazate pe gen

Articolul 156 din Codul civil

Victimele violenței bazate pe gen au dreptul la asistență socială integrală care include **servicii sociale de îngrijire, urgență, sprijin și adăpost și recuperare integrală**, care trebuie să răspundă principiilor de asistență permanentă, acțiune urgentă, specializare a serviciilor și multidisciplinaritate profesională. Scopul acestor servicii este de a acoperi nevoile care decurg din situația de violență și de a restabili situația în care se afla victima înainte de a suferi violența sau, cel puțin, de a atenua efectele acesteia.

Prin intermediul acestor servicii este posibil ca femeile:

- să primească consiliere cu privire la acțiunile pe care le pot întreprinde și la drepturile lor.
- să cunoască serviciile la care se pot adresa pentru asistență materială, medicală, psihologică și socială.

- să aibă acces la diferitele resurse de cazare (adăposturi de urgență, temporare, centre protejate etc.) unde le este garantată siguranța și le sunt acoperite nevoile de bază
- să-și recupereze sănătatea fizică și/sau psihică.
- să se formeze, să se integreze sau să se reintegreze pe piața muncii și să beneficieze de sprijin psiho-social pe parcursul întregului itinerar de recuperare globală, cu scopul de a evita dubla victimizare.

Serviciile de adăpost și asistența socială integrală, constând în consiliere juridică, psihologică și socială pentru victimele violenței împotriva femeilor, vor avea caracter de servicii esențiale. Prin urmare, în cazul oricărei circumstanțe care împiedică accesul la aceste servicii sau furnizarea lor, administrațiile publice competente vor adopta măsurile necesare pentru a garanta funcționarea normală și adaptarea acestuia.

Dreptul la asistență socială integrală este, de asemenea, recunoscut pentru minorii care trăiesc în medii familiale în care există violență bazată pe gen. Serviciile sociale trebuie să dispună de un număr suficient de locuri disponibile pentru minori, cu personal special pregătit pentru îngrijirea acestora și cu profesioniști în psihologia copilului, pentru a preveni și evita în mod eficient situațiile care ar putea provoca daune psihologice și fizice minorilor.

Pentru îngrijirea și asistența psihologică a copiilor minori, în cazul în care a fost pronunțată o condamnare și atât timp cât răspunderea penală nu a fost stinsă; sau în cazul în care a fost inițiată o procedură penală împotriva unuia dintre părinți pentru o infracțiune împotriva vieții, integrității fizice, libertății, integrității morale sau libertății și indemnității sexuale a copiilor minori comuni; sau pentru o infracțiune împotriva celuilalt părinte; consimțământul acestuia din urmă este suficient, primul trebuind să fie informat în prealabil. În cazul în care asistența urmează să fie acordată copiilor cu vârsta de peste șaisprezece ani, consimțământul expres al acestora din urmă este necesar în toate cazurile.

Organizarea serviciilor pentru ca acest drept să devină efectiv este responsabilitatea Comunităților Autonome și a Orașelor Ceuta și Melilla, precum și a Corporațiilor Locale.

În acest scop, Protocolul de trimitere între comunitățile autonome pentru coordonarea rețelelor lor de adăposturi pentru femeile victime ale violenței bazate pe gen și copiii acestora, adoptat în 2014, facilitează mobilitatea femeilor victime ale violenței bazate pe gen și a copiilor acestora între adăposturile din diferite comunități autonome, fie din motive de siguranță a femeii sau a minorilor aflați în grija sa, fie pentru a promova recuperarea socială a acestora.

1.5. Dreptul la asistență medicală

Articolul 19 bis din Legea organică 1/2004, din 28 decembrie, privind măsurile de protecție integrală împotriva violenței bazate pe gen, introdus prin dispoziția finală nr. 9 din Legea organică 10/2022, din 6 septembrie, privind garantarea integrală a libertății sexuale.

Femeile victime ale violenței bazate pe gen, precum și copiii acestora, au **dreptul la asistență medicală**, inclusiv asistență psihologică și psihiatrică, și la **monitorizarea evoluției stării lor de sănătate până la recuperarea lor completă**, în ceea ce privește simptomele sau sechelele psihice și fizice derivate din situația de violență pe care au suferit-o.

Serviciile de sănătate vor avea psihologi de copii pentru îngrijirea copiilor minori care sunt victime ale violenței indirecte.

Aceste servicii vor fi furnizate garantând **protejarea vieții private și intime a femeilor** și respectând, în toate cazurile, **deciziile pe care acestea le iau în ceea ce privește îngrijirea sănătății lor**. De asemenea, se vor stabili măsuri specifice pentru depistarea,

intervenția și asistența în situații de violență împotriva femeilor cu handicap, femeilor cu probleme de sănătate mintală, dependență sau alte probleme sau cazuri de dependență derivate din sau adăugate la violență.

1.6. Dreptul la asistență juridică gratuită, imediată și specializată

Articolul 20 din Legea organică 1/2004, din 28 decembrie, privind măsurile de protecție integrală împotriva violenței bazate pe gen
Legea 1/1996, din 10 ianuarie 1996, privind asistența juridică gratuită

Femeile victime ale violenței de gen au dreptul la **asistență juridică gratuită, indiferent de existența resurselor pentru litigiu, care va fi acordată imediat**, în acele procese judiciare și proceduri administrative care au o cauză directă sau indirectă în violența suferită.

Acest drept se aplică și succesorilor în drepturi în cazul decesului victimei, cu condiția ca aceștia să nu fi fost implicați în evenimente.

În scopul acordării asistenței judiciare, **statutul de victimă se dobândește în momentul depunerii plângerii sau a acțiunii în justiție sau al începerii urmăririi penale și se menține atât timp cât urmărirea penală rămâne în vigoare sau când, după încheierea acesteia, a fost pronunțată o condamnare**. Beneficiul asistenței juridice gratuite se pierde în cazul unei hotărâri definitive de achitare sau de respingere definitivă a acțiunii penale, fără obligația de a plăti costul prestațiilor gratuite de care s-a beneficiat până la acel moment.

În diferitele proceduri care pot fi inițiate ca urmare a faptului de a fi victimă a violenței de gen, același avocat profesionist este cel care asistă victima, cu condiția ca acesta să-i garanteze în mod corespunzător dreptul la apărare.

De asemenea, avocatul desemnat pentru victimă este împuternicit din punct de vedere juridic să reprezinte victima în cadrul procedurii până la desemnarea avocatului profesionist, atât timp cât victima nu s-a prezentat în calitate de procuror. Până atunci, avocatul profesionist trebuie să respecte obligația de a furniza o adresă în scopul notificării și comunicării actelor.

Victimele violenței bazate pe gen **pot apărea în calitate de acuzatori particulari în orice moment al procedurii**, deși acest lucru nu va permite reluarea sau reiterarea procedurilor deja efectuate înainte de apariția lor și nici nu va implica o reducere a dreptului la apărare al acuzatului.

Barourile respective trebuie să dispună de o **gardă permanentă specializată** în furnizarea de servicii de consiliere prealabilă și asistență juridică pentru victimele violenței bazate pe gen.

Dreptul la asistență juridică gratuită include, printre altele, următoarele prestații:

- **Consultanță și orientare gratuită** înainte de proces și, în special, imediat înainte de depunerea unei plângeri.
- **Apărare și reprezentare gratuită** prin avocat și reprezentant în instanță în toate procesele și procedurile administrative.
- **Inserarea gratuită a anunțurilor** în cursul procedurilor, în ziarele oficiale.
- **Scutirea de la plata taxelor judiciare**, precum și de la efectuarea depunerilor necesare pentru formularea recursurilor.
- **Asistență de expertiză gratuită** în cadrul procesului din partea personalului tehnic alocat organelor jurisdicționale sau, în lipsa acestuia, din partea funcționarilor, organismelor sau serviciilor tehnice dependente de administrațiile publice.

- Obținerea gratuită sau a unei reduceri de 80% din taxele de timbru pentru actele notariale.

1.7. Drepturile lucrătorilor

Articolul 21 din Legea organică 1/2004, din 28 decembrie, privind măsurile de protecție integrală împotriva violenței bazate pe gen

Recunoașterea drepturilor în câmpul muncii în cazul femeilor victime ale violenței bazate pe gen are ca scop prevenirea părăsirii pieței muncii din cauza violenței la care sunt supuse. În acest scop, li se acordă drepturi menite să **reconcilieze activitatea profesională** cu situația de violență de gen, li se garantează **protecția în cazul în care sunt forțate să-și părăsească** locul de muncă, temporar sau definitiv, și li se asigură **integrarea pe piața muncii** dacă nu sunt deja angajate.

1.7.1. Drepturile femeilor angajate¹

Articolele 37.8, 40.4, 45.1.n), 48.10, 49.1.m), 53.4 și 55.5 din textul consolidat al Legii privind Statutul lucrătorilor, aprobat prin Decretul Regal Legislativ 2/2015 din 23 octombrie

Decretul Regal Legislativ 28/2020, din 22 septembrie, privind munca la distanță

- **Dreptul la reducerea zilei de lucru** cu o reducere proporțională a salariului sau la **reorganizarea timpului de lucru**, prin adaptarea orarului, aplicarea programului de lucru flexibil sau a altor forme de organizare a timpului de lucru utilizate în întreprindere, astfel încât femeile să-și poată face efectivă protecția sau dreptul la asistență socială completă.
- **Dreptul la mobilitate geografică:** femeile care sunt obligate să-și părăsească locul de muncă din localitatea în care își prestau serviciile, pentru a-și face efectivă protecția sau dreptul la asistență socială completă, vor avea dreptul preferențial de a ocupa un alt loc de muncă, din aceeași grupă profesională sau categorie echivalentă, pe care întreprinderea îl are vacant în oricare dintre centrele sale de muncă. Compania îi va rezerva locul de muncă anterior pentru primele 6 luni.
- **Dreptul la suspendarea contractului de muncă** prin decizia lucrătoarei care este obligată să-și părăsească locul de muncă ca urmare a faptului că este victima violenței bazate pe gen, cu rezervarea locului de muncă. Atunci când are loc **reintegrarea**, aceasta se realizează în aceleași condiții existente la momentul suspendării contractului de muncă, garantându-se orice adaptare rezonabilă care poate fi necesară din motive de handicap.
- **Dreptul la suspendarea contractului de muncă** prin decizia lucrătoarei care este obligată să-și părăsească definitiv locul de muncă ca urmare a faptului că este victima violenței bazate pe gen.
- **Dreptul de a-și desfășura activitatea** total sau parțial de la distanță sau de a înceta să o facă dacă acesta este sistemul stabilit, cu condiția ca, în ambele cazuri, această modalitate de furnizare a serviciilor să fie compatibilă cu postul și funcțiile îndeplinite.
- **Absențele sau lipsa de punctualitate** la locul de muncă din cauza situației fizice sau psihologice generate de violența bazată pe gen, acreditate de serviciile de asistență socială sau de sănătate, după caz, sunt considerate **justificate**.

¹ Convențiile colective și acordurile de întreprindere pot prevedea îmbunătățiri ale acestor drepturi

- **Nulitatea deciziei de încetare a contractului** în cazul lucrătoarelor care sunt victime ale violenței bazate pe gen ca urmare a exercitării drepturilor lor de reducere sau de reorganizare a timpului de lucru, de mobilitate geografică, de schimbare a centrului de lucru sau de suspendare a raportului de muncă, în termenii și condițiile recunoscute în Statutul lucrătorilor.
- **Nulitatea concedierii** disciplinare în cazul lucrătoarelor care sunt victime ale violenței bazate pe gen ca urmare a exercitării drepturilor lor de reducere sau de reorganizare a timpului de lucru, de mobilitate geografică, de schimbare a centrului de lucru sau de suspendare a raportului de muncă, în termenii și condițiile recunoscute în Statutul lucrătorilor.

1.7.2. Drepturile lucrătoarelor independente dependente din punct de vedere financiar

Legea 20/2007, din 11 iulie, privind statutul de lucrător independent

Articolul 21 din Legea organică 1/2004, din 28 decembrie, privind măsurile de protecție integrală împotriva violenței bazate pe gen

- Dreptul la **adaptarea programului de lucru**.
- Dreptul la **încetarea relației contractuale**.
- O situație de violență bazată pe gen va fi considerată o cauză justificată pentru ca lucrătoarea să-și **întrerupă activitatea**.
- Femeile care desfășoară o activitate independentă victime ale violenței bazate pe gen, care își încetează activitatea pentru a face efectivă protecția lor sau dreptul lor la asistență socială integrală, sunt considerate a fi într-o **situație de încetare temporară a activității**, în termenii prevăzuți în textul revizuit al Legii generale privind securitatea socială, aprobat prin Decretul-lege regal 8/2015, din 30 octombrie.
- **Reduceri ale contribuțiilor la asigurările sociale** pentru victimele violenței bazate pe gen care sunt înregistrate inițial sau care nu au fost înregistrate în regimul special de asigurări sociale pentru lucrătorii independenți sau independenți în cei 2 ani imediat anteriori, începând cu data efectivă a înregistrării.

1.8. Drepturile în materie de securitate socială

1.8.1. Drepturi privind contribuțiile la asigurările sociale

Articolul 165.5 din textul consolidat al Legii generale privind securitatea socială, aprobat prin Decretul Regal Legislativ 8/2015 din 30 octombrie

Dispoziția suplimentară unică din Decretul Regal 1335/2005 din 11 octombrie, de aprobare a textului consolidat al Legii generale privind securitatea socială

- Perioada de suspendare a contractului de muncă cu rezervarea locului de muncă prevăzut pentru femeile angajate se consideră **perioadă de contribuție efectivă**, în sensul prestațiilor de securitate socială corespunzătoare pentru pensionare, invaliditate permanentă, deces și supraviețuire, maternitate, șomaj și îngrijirea minorilor afectați de cancer sau alte boli grave.

Articolul 21 alineatul (5) din Legea organică 1/2004 din 28 decembrie privind măsurile de protecție integrală împotriva violenței bazate pe gen Articolul 329 din textul consolidat al Legii generale a securității sociale, aprobat prin Decretul Regal Legislativ 8/2015 din 30 octombrie

- Suspendarea obligației de a plăti contribuții de securitate socială pentru o perioadă de șase luni pentru lucrătoarele independente sau lucrătoarele independente care-și încetează activitatea pentru a le pune în aplicare protecția sau dreptul la asistență socială globală.

Ordinul TAS/2865/2003, din 13 octombrie, care reglementează convenția specială în sistemul de securitate socială.

- Semnarea unui acord special la sistemul de securitate socială de către lucrătoarele care sunt victime ale violenței bazate pe gen și care și-au redus timpul de lucru cu o reducere proporțională a salariului.

1.8.2. Drepturi în materie de prestații de securitate socială

Decretul regal 295/2009, din 6 martie, care reglementează prestațiile financiare ale sistemului de securitate socială pentru maternitate, paternitate, risc în timpul sarcinii și risc în timpul alăptării.

- În ceea ce privește prestațiile de maternitate și paternitate, perioadele considerate perioade de contribuție efectivă în ceea ce privește lucrătorii salariați și lucrătorii independenți care sunt victime ale violenței bazate pe gen sunt considerate **situații asimilate celei de înregistrare** în ceea ce privește prestațiile de maternitate și paternitate.

Articolul 207 din textul consolidat al Legii generale a securității sociale, aprobat prin Decretul Regal Legislativ 8/2015 din 30 octombrie

- Dreptul la **pensie anticipată** pentru motive care nu sunt imputabile lucrătorului pentru femeile care își reziliază contractul de muncă ca urmare a faptului că sunt victime ale violenței bazate pe gen și care îndeplinesc condițiile.

Articolul 207 din textul consolidat al Legii generale privind securitatea socială, aprobat prin Decretul Regal Legislativ 8/2015 din 30 octombrie

- Dreptul la **pensia de văduvie** în caz de separare, divorț, anulare a căsătoriei sau încetare a parteneriatului pentru femeile victime ale violenței de gen care, deși nu au dreptul la pensia compensatorie, pot dovedi că îndeplinesc cerințele.

Dispoziția suplimentară nr. 1 din Legea organică 1/2004, din 28 decembrie, privind măsurile de protecție integrală împotriva violenței bazate pe gen.

Articolul 231 din textul consolidat al Legii generale privind securitatea socială, aprobat prin Decretul Regal Legislativ 8/2015 din 30 octombrie)

- **Persoana care a fost condamnată printr-o hotărâre definitivă** pentru săvârșirea unei infracțiuni intenționate de omucidere în oricare dintre formele sale sau de vătămare corporală atunci când victima era soțul sau soția, fostul soț sau soție, partenerul sau fostul partener **nu are dreptul la pensia de văduvă sau de văduv.**
- În plus, tatăl care a fost privat de autoritatea părintească printr-o hotărâre judecătorească bazată pe încălcarea obligațiilor inerente autorității părintești sau pronunțată într-o cauză penală sau matrimonială nu are dreptul la supliment financiar.

Decretul Regal Legislativ 3/2021 din 2 februarie, prin care se adoptă măsuri de reducere a diferențelor de gen și alte aspecte în domeniul securității sociale și al economiei

- Tații care au fost condamnați pentru violență împotriva femeii, astfel cum este definită de lege sau de instrumentele internaționale ratificate de Spania, împotriva mamei, sau tații care au fost condamnați pentru violență împotriva copiilor lor **nu au dreptul să primească suplimentul** la pensiile contributive pentru reducerea diferențelor de gen.
- În plus, tatăl care a fost privat de autoritatea părintească printr-o hotărâre judecătorească bazată pe încălcarea obligațiilor inerente autorității părintești sau pronunțată într-o cauză penală sau matrimonială nu are dreptul la supliment financiar.

Articolele 224 și 233 din textul consolidat al Legii generale privind securitatea socială, aprobat prin Decretul Regal Legislativ 8/2015 din 30 octombrie

Legea 3/2019, din 1 martie, privind îmbunătățirea situației copiilor orfani ai victimelor violenței de gen și a altor forme de violență împotriva femeilor

- Drepturile **orfanilor**:

Pensia de orfan: Fiii și fiicele femeii decedate, indiferent de natura filiației lor, au dreptul la aceasta, cu condiția ca, în momentul decesului, să nu fi împlinit vârsta de 21 de ani sau să fie incapabili de muncă, sau să nu fi împlinit vârsta de 25 de ani și să nu desfășoare o activitate salariată sau independentă, sau atunci când venitul obținut dintr-o astfel de activitate este mai mic, pe bază anuală, decât cuantumul în vigoare pentru salariul minim pe economie (SMI), tot pe bază anuală, și ca femeia să fie înregistrată sau într-o situație asimilată celei de a fi înregistrată, sau în afara acesteia.

Fiicele și fiii vor avea dreptul la majorarea prevăzută pentru cazurile de pierdere a ambilor părinți, care va ajunge la 70% din baza de reglementare atunci când venitul unității familiale nu depășește 75% din salariul minim pe economie în vigoare la un moment dat.

Indemnizația de orfan: copiii femeilor care au decedat ca urmare a violenței împotriva femeilor, în termenii definiției de lege sau de instrumentele internaționale ratificate de Spania, au dreptul la această prestație, cu condiția să se afle în situații comparabile cu pierderea ambilor părinți și să nu îndeplinească condițiile necesare pentru a primi o pensie de orfan. Acesta poate fi beneficiarul indemnizației de orfan, cu condiția ca la data decesului să nu fi împlinit vârsta de 25 de ani, să nu desfășoare o activitate remunerată sau o activitate independentă sau dacă, în cazul în care desfășoară o activitate remunerată, venitul obținut este mai mic, pe o bază anuală, decât cuantumul în vigoare pentru salariul minim pe economie, tot pe o bază anuală.

Cuantumul indemnizației de orfan va fi de 70 % din baza de reglementare, cu condiția ca venitul unității familiale să nu depășească, pe o bază anuală, 75 % din salariul minim pe economie în vigoare la un moment dat.

Dreptul la pensia sau indemnizația de orfan nu va fi suspendat în cazul adopției copiilor defunctului ca urmare a violenței împotriva femeilor, cu condiția ca venitul unității de conviețuire din care fac parte, împărțit la numărul membrilor care o compun, inclusiv orfanii adoptați, să nu depășească, pe o bază anuală, 75% din salariul minim în vigoare la un moment dat, cu excepția părții proporționale a plăților suplimentare.

De asemenea, în cazul în care decesul a fost cauzat de un alt agresor decât părintele copiilor defunctului, dreptul la pensia de orfan poate fi recunoscut și, dacă este cazul, la indemnizația de orfan, atunci când sunt îndeplinite condițiile.

Articolul 21.2 din Legea organică 1/2004 din 28 decembrie privind măsurile de protecție integrală împotriva violenței bazate pe gen Articolul 267 din textul consolidat al Legii generale a securității sociale, aprobat prin Decretul Regal Legislativ 8/2015 din 30 octombrie)

- Pentru a avea dreptul la ajutorul de șomaj, pe lângă îndeplinirea cerințelor, o angajată este considerată șomeră din punct de vedere legal atunci când își reziliază sau își suspendă voluntar contractul de muncă ca urmare a faptului că a fost victima violenței bazate pe gen.

Articolele 331 și 332 din textul consolidat al Legii generale privind securitatea socială, aprobat prin Decretul Regal Legislativ 8/2015 din 30 octombrie

- Pentru a avea dreptul la protecție ca urmare a încetării activității, pe lângă îndeplinirea cerințelor, se consideră că lucrătoarea independentă se află într-o situație juridică de încetare a activității atunci când încetează să își desfășoare activitatea, temporar sau permanent, din cauza violenței bazate pe gen.

Articolul 335 din textul consolidat al Legii generale a securității sociale, aprobat prin Decretul-lege regal 8/2015 din 30 octombrie

- Pentru a avea dreptul la protecție ca urmare a încetării activității, pe lângă îndeplinirea cerințelor, se consideră că lucrătoarele independente de la cooperativele de lucrători se află într-o situație juridică de încetare a activității atunci când încetează să își desfășoare activitatea, temporar sau definitiv, din cauza violenței bazate pe gen.

1.9. Drepturile în materie de muncă pentru integrarea pe piața muncii

1.9.1. Programul specific de ocupare a forței de muncă

Articolul 22 din Legea organică 1/2004, din 28 decembrie, privind măsurile de protecție integrală împotriva violenței de gen Decretul regal 1917/2008, din 21 noiembrie, privind aprobarea programului de inserție socială și profesională pentru femeile victime ale violenței de gen

Programul de inserție socio-profesională pentru femeile victime ale violenței de gen, înregistrate ca persoane aflate în căutarea unui loc de muncă la serviciile publice de ocupare a forței de muncă, include următoarele măsuri:

- **Itinerar de inserție socio-profesională**, individualizat și realizat de personal specializat.
- **Program de formare specifică** pentru a favoriza inserția socio-profesională ca angajat.
- **Stimulente** pentru încurajarea începerii unei noi activități independente.
- **Stimulente pentru întreprinderile** care angajează victime ale violenței bazate pe gen.
- **Stimulente** pentru facilitarea mobilității geografice.
- **Stimulente pentru compensarea diferențelor salariale.**
- **Acorduri cu întreprinderile** pentru a facilita angajarea femeilor victime ale violenței sexuale și mobilitatea lor geografică.

1.9.2. Contract interimar pentru înlocuirea lucrătoarelor care sunt victime ale violenței bazate pe gen

Articolul 21.3 din Legea organică 1/2004, din 28 decembrie, privind măsurile de protecție integrală împotriva violenței bazate pe gen

Întreprinderile care semnează contracte interimare pentru înlocuirea lucrătoarelor victime ale violenței bazate pe gen, care și-au suspendat contractul de muncă sau și-au exercitat dreptul la mobilitate geografică sau la schimbarea locului de muncă, au dreptul la o reducere a contribuțiilor de asigurări sociale ale angajatorului.

1.9.3. Stimulente pentru întreprinderile care angajează victime ale violenței bazate pe gen

Legea 43/2006, din 29 decembrie, pentru îmbunătățirea creșterii economice și a ocupării forței de muncă.

Dispoziția finală nr. 1 din Decretul regal 1917/2008 din 21 noiembrie

Întreprinderile care angajează femei care sunt victime ale violenței bazate pe gen au dreptul la reduceri ale contribuțiilor angajatorului la asigurările sociale, în funcție de caracterul permanent sau temporar al contractului.

1.10. Drepturile funcționarilor publici de sex feminin

Articolele 24-26 din Legea organică 1/2004, din 28 decembrie, privind măsurile de protecție integrală împotriva violenței bazate pe gen

Decretul Regal Legislativ 5/2015, din 30 octombrie, de aprobare a textului consolidat al Legii privind Statutul de bază al funcționarului public

Funcționarii publici de sex feminin în serviciul următoarelor administrații publice: Administrația Generală a Statului, Administrațiile Comunităților Autonome și ale orașelor Ceuta și Melilla, Administrațiile Autorităților Locale, organismele publice, agențiile și alte entități de drept public cu personalitate juridică proprie, legate sau dependente de oricare dintre Administrațiile Publice, și Universitățile Publice, au următoarele drepturi:

- **Concediu pentru motive de violență bazată pe gen împotriva funcționarilor publici de sex feminin:** absența de la locul de muncă a funcționarilor publici de sex feminin care sunt victime ale violenței bazate pe gen, totală sau parțială, este considerată justificată pentru perioada și în condițiile stabilite de serviciile de asistență socială sau de sănătate, după caz.
Femeile funcționar public care sunt victime ale violenței, pentru a face efectivă protecția lor sau dreptul lor la asistență socială completă, au **dreptul la o reducere a zilei de lucru**, cu o reducere proporțională a remunerației, sau la reorganizarea timpului de lucru, prin adaptarea orarului, aplicarea programului de lucru flexibil sau alte forme de organizare a timpului de lucru care pot fi aplicabile, în condițiile stabilite pentru aceste cazuri în planul de egalitate aplicabil sau, în lipsa acestuia, de către administrația publică competentă în fiecare caz. Funcționarul public își menține remunerația integrală atunci când își reduce timpul de lucru cu o treime sau mai puțin.
- **Mobilitatea ca urmare a violenței bazate pe gen:** femeile victime ale violenței bazate pe gen care sunt obligate să părăsească locul de muncă din localitatea în care și-au prestat serviciile, pentru a-și face efectivă protecția sau dreptul la asistență socială integrală, vor avea dreptul de a se transfera la un alt loc de muncă din cadrul corpului, scalei sau

categoriei profesionale proprii, cu caracteristici similare, fără a fi nevoie ca acesta să fie un post vacant care trebuie ocupat. Chiar și așa, în astfel de cazuri, administrația publică competentă va fi obligată să îi comunice locurile de muncă vacante situate în aceeași localitate sau în localitățile pe care persoana interesată le solicită în mod expres.

Acest transfer va fi considerat un transfer forțat.

Procedura de mobilitate este reglementată prin Rezoluția din 25 noiembrie 2015, a Secretarului de Stat pentru Administrația Publică, prin care se stabilește procedura de mobilitate pentru funcționarii publici victime ale violenței de gen din cadrul Administrației Generale a Statului, precum și din cadrul Organismelor, Agențiilor și altor Organisme Publice aflate în subordinea sau în coordonarea acesteia.

Prin Hotărârea din 16 noiembrie 2018, a Secretarului de Stat pentru Funcția Publică, se publică Acordul Conferinței Sectoriale a Administrației Publice, prin care se aprobă Acordul pentru favorizarea mobilității interadministrative a funcționarilor publici victime ale violenței bazate pe gen.

- **Concediu din cauza violenței bazate pe gen:** funcționarele publice care sunt victime ale violenței bazate pe gen, pentru a face efectivă protecția lor sau dreptul lor la asistență socială integrală, au dreptul de a solicita un concediu fără a fi necesar să fi prestat o perioadă minimă de servicii anterioare și fără a fi necesară o perioadă de timp pentru a rămâne în concediu.

Drepturile altor tipuri de personal sunt stabilite în legislația lor specifică, cum este cazul, printre altele, al personalului didactic, al personalului statutar din serviciile de sănătate sau al funcționarilor publici în serviciul Administrației Justiției.

1.11. Drepturi financiare

1.11.1 Sprijin financiar specific pentru femeile victime ale violenței bazate pe gen care au dificultăți deosebite în găsirea unui loc de muncă

Articolul 27 din Legea organică 1/2004, din 28 decembrie, privind măsurile de protecție integrală împotriva violenței bazate pe gen

Decretul regal 1452/2005, din 2 decembrie. Legislația referitoare la procedura de prelucrare sunt cele aprobate de comunitatea autonomă sau de orașul în care se solicită ajutorul.

Este un **ajutor financiar destinat femeilor victime ale violenței** de gen care îndeplinesc următoarele condiții:

- Să nu aibă venituri proprii, de orice natură, mai mari în calculul lunar decât 75% din Salariul Minim pe economie în vigoare cu excepția părții proporționale a două plăți suplimentare.
- Să aibă dificultăți speciale în obținerea unui loc de muncă, având în vedere vârsta, lipsa de formare generală sau specializată sau situația lor socială, dovedită printr-un raport emis de serviciul public de ocupare a forței de muncă corespunzător.

Acest ajutor economic se plătește într-o singură tranșă, iar cuantumul său, calculat pe baza unui număr de plăți lunare ale indemnizației de șomaj corespunzătoare, depinde de faptul dacă femeia are sau nu persoane în întreținere și dacă femeia și/sau persoanele în întreținere au sau nu un grad recunoscut de handicap.

Acest ajutor este compatibil cu cele prevăzute în Legea 35/1995 din 11 decembrie privind ajutorul și asistența acordată victimelor infracțiunilor violente și infracțiunilor împotriva libertății sexuale, precum și cu orice alt ajutor economic regional sau local acordat pentru situația de violență bazată pe gen.

Pe de altă parte, acesta este incompatibil cu alte ajutoare care îndeplinesc același scop, precum și cu participarea la programul de venit activ de inserție.

Acesta nu este considerat în niciun caz venit sau venit calculabil în scopul primirii pensiilor necontributive.

1.11.2. Venitul activ de inserție

Decretul regal 1369/2006, din 24 noiembrie, care reglementează programul de venit activ de inserție pentru șomerii cu nevoi economice speciale și dificultăți în găsirea unui loc de muncă

Decretul Regal Legislativ 2/2024 din 21 mai de adoptare a unor măsuri urgente pentru simplificarea și îmbunătățirea nivelului de protecție împotriva șomajului și pentru finalizarea transpunerii Directivei (UE) 2019/1158 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 iunie 2019 privind concilierea vieții de familie cu viața profesională pentru părinți și îngrijitori și de abrogare a Directivei 2010/18/UE a Consiliului.

Este un **ajutor financiar** care este recunoscut **șomerilor incluși** în așa-numitul „**program de Venit activ de inserție**”, prin care se desfășoară acțiuni menite să **sporească oportunitățile de inserție pe piața muncii**.

Pentru a fi inclusă în programul Venitul activ de inserție și a beneficia de acest ajutor financiar, victima violenței bazate pe gen trebuie să îndeplinească următoarele cerințe:

- Dovada statutului său de victimă a violenței bazate pe gen.
- Să fie înregistrată ca persoană în căutarea unui loc de muncă, dar nu este obligatoriu să fi fost înregistrată ca persoană în căutarea unui loc de muncă timp de 12 luni fără întrerupere.
- Să nu locuiască cu agresorul.
- Să aibă vârsta sub 65 de ani, dar nu este obligatoriu să aibă 45 de ani sau mai mult.
- Să nu aibă venituri proprii, de orice natură, mai mari în calculul lunar decât 75% din Salariul Minim pe economie în vigoare, cu excepția părții proporționale a două plăți suplimentare.
- Poate beneficia de un nou program de Venit activ de inserție chiar dacă a fost beneficiara unui alt program în cele 365 de zile anterioare datei depunerii cererii.

Cuantumul venitului activ de inserție este de 80% din valoarea lunară a indicatorului public de venit cu efecte multiple (IPREM) în vigoare la un moment dat.

Acesta include, de asemenea, o plată unică suplimentară în cazul în care femeia a fost obligată să își schimbe reședința din cauza violenței bazate pe gen în cele 12 luni anterioare depunerii cererii de admitere în program sau în timpul șederii sale în program, pentru o sumă echivalentă cu trei luni din Venitul activ de inserție.

Acest ajutor financiar poate fi solicitat până la 1 noiembrie 2024, dată la care legislația care-l reglementează va înceta să mai fie în vigoare. Victimele violenței împotriva femeilor pot însă solicita ajutorul financiar menționat în secțiunea următoare.

1.11.3. Accesul la ajutorul de șomaj pentru victimele violenței bazate pe gen

Dispoziția suplimentară nr. 15 din Decretul Regal Legislativ 8/2015 din 30 octombrie, de aprobare a textului consolidat al Legii generale privind securitatea socială

Decretul Regal Legislativ 2/2024 din 21 mai, de adoptare a unor măsuri urgente pentru simplificarea și îmbunătățirea nivelului de protecție împotriva șomajului și pentru finalizarea transpunerii Directivei (UE) 2019/1158 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 iunie 2019 privind concilierea vieții de familie cu viața profesională pentru părinți și îngrijitori și de abrogare a Directivei 2010/18/UE a Consiliului.

Această indemnizație de șomaj, introdusă prin Decretul Regal Legislativ 2/2024 din 21 mai, înlocuiește venitul activ de inserție și este disponibilă pentru victimele care fac dovada violenței bazate pe gen.

Pentru a face acest lucru, trebuie să îndeplinească o serie de condiții, printre care:

să nu aibă dreptul la ajutor de șomaj contributiv

să nu fi beneficiat de trei drepturi la programul de venit activ de inserție (cu excepția cazului în care au trecut mai mult de trei ani de la apariția primului drept până la solicitarea acestei subvenții)

să fie înregistrate ca persoane aflate în căutarea unui loc de muncă sau să nu aibă venituri proprii (venituri în cursul lunii calendaristice precedente care nu depășesc 75 % din salariul minim pe economie, cu excepția părții proporționale a două plăți suplimentare).

Cuantumul prestației va fi egal cu 95% din IPREM în primele 180 de zile; 90% din ziua 181 până în ziua 360; și 80% din ziua 361 și mai departe.

Durata maximă a subvenției va fi de 30 de luni, cu excepția cazului în care persoana a beneficiat anterior de unul sau două drepturi la programul de venit activ de inserție, caz în care durata maximă va fi de 20 și, respectiv, 10 luni.

1.11.4. Avansuri pentru neplata pensiilor de întreținere

Decretul regal 1618/2007, din 7 decembrie 2007, privind organizarea și funcționarea Fondului de garantare a plăților de întreținere

Fondul de garantare a plății pensiilor de întreținere garantează plata pensiilor de întreținere recunoscute și neplătite, stabilite printr-o convenție aprobată pe cale judiciară sau printr-o hotărâre judecătorească în cadrul unei proceduri de separare, divorț, anulare a căsătoriei, filiație sau întreținere, prin plata unei sume care va avea statutul de avans.

Beneficiarii avansurilor sunt, în general, copiii cu un drept la întreținere recunoscut în mod judiciar și neplătit, care fac parte dintr-o unitate familială ale cărei resurse economice și venituri, calculate anual și pentru toate conceptele, nu depășesc suma rezultată din înmulțirea cuantumului anual al IPREM, în vigoare la momentul solicitării avansului, cu coeficientul corespunzător în funcție de numărul de copii minori din unitatea familială.

Beneficiarii au dreptul la un avans din suma lunară stabilită în mod judiciar pentru plata pensiei de întreținere, în limita a 100 de euro pe lună, care poate fi primit pe o perioadă maximă de optsprezece luni.

În cazul în care persoana care deține tutela și custodia copiilor (care este cea care solicită și primește avansul) este o victimă a violenței de gen, se înțelege că există o **situație de urgență** pentru recunoașterea avansurilor din Fond și, prin urmare, se va prelucra procedura de urgență, ceea ce înseamnă că termenul de soluționare și notificare a cererii va fi de două luni.

1.11.5. Venitul minim de subzistență

Decretul Regal Legislativ 20/2020, din 29 mai, care stabilește venitul minim de subzistență

Femeile victime ale violenței de gen pot fi beneficiare ale venitului minim de subzistență, al cărui scop este **prevenirea riscului de sărăcie și excluziune socială** a persoanelor care locuiesc singure sau sunt integrate într-o unitate de coabitare și nu dispun de resurse economice de bază pentru a-și acoperi nevoile fundamentale, atunci când îndeplinesc cerințele, deși:

- Nu există nicio cerință de vârstă (în general, venitul minim de subzistență se adresează persoanelor cu vârsta de cel puțin 23 de ani), ci trebuie doar să fie majori.
- Nu este necesar să fie căsătorite sau într-un parteneriat domestic.
- Nu este necesar să facă parte dintr-o altă unitate de coabitare. În plus, o unitate de coabitare va fi considerată ca fiind cea formată dintr-o victimă a violenței bazate pe gen care și-a părăsit reședința obișnuită însoțită de copiii săi sau de minorii aflați în plasament în vederea adopției sau în plasament familial permanent și de rudele sale până la gradul al doilea prin sânge, afinitate sau adopție.
- Nu este necesar să fi inițiat o procedură de separare sau de divorț.
- Nu li se va cere să fie rezidente în Spania atunci când pot dovedi situația de violență de gen prin oricare dintre mijloacele stabilite la articolul 23 din Legea organică 1/2004, din 28 decembrie.

1.11.6. Prioritate în ceea ce privește accesul la locuințe sociale și locuințe publice pentru persoanele în vârstă

Articolul 28 din Legea organică 1/2004, din 28 decembrie, privind măsurile de protecție integrală împotriva violenței bazate pe gen
 Legea 1/2013 din 14 mai privind măsuri pentru consolidarea protecției debitorilor ipotecari, restructurarea datoriilor și închirierea socială

Decretul regal 42/2022, din 18 ianuarie, care reglementează Ajutorul pentru plata chiriei pentru tineri (Bono Alquiler Joven) și Planul de stat pentru accesul la locuințe 2022-2025

Femeile victime ale violenței bazate pe gen sunt un grup care are dreptul la **protecție preferențială în ceea ce privește accesul la locuințe**:

- Posibilitatea de a se prevala de suspendarea evacuărilor locuințelor obișnuite, convenite în cadrul unui proces de executare silită judiciară sau extrajudiciară.
- Posibilitatea de a avea acces la [Fondul de locuințe sociale](#).
- Aceștea sunt considerate beneficiare ale ajutoarelor prevăzute în [Planul național de locuințe \(BOE\)](#):
  - **Programul de ajutorare a victimelor violenței bazate pe gen**, a persoanelor care au fost evacuate din locuințele lor, a persoanelor fără adăpost și a altor persoane deosebit de vulnerabile:
    - Pot beneficia de acesta persoanele care sunt victime ale violenței bazate pe gen, victime ale traficului în scopul exploatării sexuale și victime ale violenței sexuale.
    - Nu vor fi eligibile persoanele care au o locuință în proprietate sau în uzufruct, pe care o pot ocupa după acreditarea condiției de victimă a violenței bazate pe gen, victimă a traficului în scopul exploatării sexuale sau victimă a violenței sexuale.

- Beneficiarii pot fi administrații publice, societăți comerciale în care diferitele administrații publice dețin o participație majoritară, entități de utilitate publică, societăți publice și entități caritabile, de economie colaborativă sau similare, întotdeauna fără scop lucrativ, al căror scop este de a oferi o soluție locativă victimelor violenței bazate pe gen, victimelor traficului în scopul exploatării sexuale sau victimelor violenței sexuale.
- **Programul de ajutorare a tinerilor și de contribuție la provocarea demografică:** prevede condiții mai avantajoase pentru persoanele care sunt fii sau fiice ale victimelor violenței bazate pe gen.
- **Programul de punere la dispoziție a locuințelor deținute de SAREB și de autoritățile publice pentru închiriere ca locuințe sociale.** Locuințele puse la dispoziție de SAREB sau de entitatea publică în cauză trebuie utilizate cu prioritate pentru a oferi soluții de locuit victimelor violenței bazate pe gen, victimelor traficului în scopul exploatării sexuale, victimelor violenței sexuale.

1.12. Dreptul la despăgubire

Articolul 28 bis și ter din Legea organică 1/2004, din 28 decembrie, privind măsurile de protecție integrală împotriva violenței bazate pe gen, introdus prin dispoziția finală nr. 9 din Legea organică 10/2022, din 6 septembrie, privind garantarea integrală a libertății sexuale.

Victimele violenței bazate pe gen au **dreptul la despăgubire**. Acest drept include despăgubiri financiare pentru daunele cauzate de violență, măsurile necesare pentru recuperarea lor fizică, psihologică și socială completă, acțiuni de despăgubire simbolică și garanții de nerepetare.

Administrațiile publice se asigură că victimele au acces efectiv la despăgubirile corespunzătoare pentru daune, care trebuie plătite de persoana sau persoanele responsabile civil sau penal, în conformitate cu reglementările în vigoare, și trebuie să garanteze satisfacerea evaluabilă financiar a cel puțin următoarelor concepte:

- prejudiciul fizic și psihic, inclusiv prejudiciul moral și prejudiciul adus demnității
- pierderea de oportunități, inclusiv oportunități de educație, angajare și prestații sociale
- daune materiale și pierderi de venituri, inclusiv pierderea profitului
- daune sociale, înțelese ca daune aduse proiectului de viață
- tratamentul terapeutic, social și de sănătate sexuală și reproductivă

De asemenea, administrațiile publice vor garanta recuperarea fizică, psihologică și socială completă a victimelor prin intermediul rețelei de resurse de asistență integrală incluse în prezentul Ghid. De asemenea, administrațiile publice pot stabili ajutoare complementare pentru victimele care, din cauza naturii specifice sau a gravității consecințelor violenței, nu găsesc un răspuns adecvat sau suficient în rețeaua de resurse de îngrijire și recuperare. În special, aceste victime pot primi un ajutor suplimentar pentru a finanța un tratament medical adecvat, inclusiv un tratament de reconstrucție a organelor genitale feminine, dacă este necesar.

De asemenea, cu scopul de a asigura recuperarea simbolică, acestea vor promova restabilirea demnității și reputației lor, depășirea oricărei situații de stigmatizare și dreptul de ștergere aplicat motoarelor de căutare pe internet și mijloacelor de informare în masă publice. Administrațiile publice, în cadrul competențelor lor respective, vor promova măsurile necesare

pentru ca victimele să beneficieze de protecție efectivă împotriva represaliilor sau amenințărilor și vor promova, prin omagii și acțiuni de difuzare publică, angajamentul colectiv împotriva violenței împotriva femeilor și respectul față de victime.

1.13. Dreptul la școlarizare imediată

Articolul 5 și 5 Dispoziția suplimentară nr. 17 din Legea organică 1/2004, din 28 decembrie, privind măsurile de protecție integrală împotriva violenței bazate pe gen

Copiii victimelor violenței de gen care sunt afectați de o schimbare de reședință ca urmare a actelor de violență de gen au dreptul la **școlarizare imediată în noul lor loc de reședință.**

1.14. Burse și ajutoare pentru studii

Decretul regal 201/2024, din 27 februarie, prin care se stabilesc pragurile de venit și de avere familială și cuantumul burselor și ajutoarelor de studiu pentru anul universitar 2024-2025

În perioada 30 iunie 2023-30 iunie 2025, se oferă un tratament specific solicitanților de burse care își dovedesc statutul de victime ale violenței pe bază de gen, copiilor lor cu vârsta sub douăzeci și cinci de ani și minorilor aflați sub tutela sau custodia lor care solicită aceste burse și ajutoare pentru studii, cu condiția să îndeplinească toate celelalte condiții stabilite în reglementările în vigoare. Acestea sunt subvenția de bază sau subvenția de înscriere, după caz, suma fixă legată de venit, suma fixă legată de reședință și suma variabilă rezultată din aplicarea formulei; fără să le fie aplicabile cerințele stabilite în legătură cu numărul de cursuri absolvite în anul universitar 2023-2024 sau cu limitarea numărului de ani în calitate de beneficiar sau de beneficiar de burse, nici cerința de a absolvi un anumit procent de credite, materii, module sau echivalentul lor în ore în anul universitar 2024-2025 pentru care au beneficiat de bursă.

1.15 Particularități ale înregistrării la recensământ din motive de securitate

Hotărârea din 2 decembrie 2020, a Președinției Institutului Național de Statistică și a Direcției Generale pentru Comunitate Autonomă și Cooperare Locală, prin care se modifică Hotărârea din 17 februarie 2020, a Președinției Institutului Național de Statistică și a Direcției Generale pentru Comunitate Autonomă și Cooperare Locală, prin care se emit instrucțiuni tehnice pentru Consiliile Locale privind gestionarea Registrului Municipal de evidență a persoanelor

Victimele violenței bazate pe gen care locuiesc sau se află sub protecția rețelei de resurse de asistență socială integrală, cum ar fi apartamentele supravegheate, locuințele protejate sau alte resurse ale rețelei menționate anterior, și atunci când nu este posibilă înregistrarea la adresa reală din motive de securitate, înregistrarea se poate efectua în locul stabilit de serviciile sociale ale municipalității în care locuiesc efectiv după evaluarea tehnică corespunzătoare. Acest loc poate fi sediul unei instituții sociale sau al serviciilor sociale ale oricărei administrații publice cu domiciliul în municipalitate, sau orice altă adresă indicată de acestea, întotdeauna în cadrul municipalității menționate anterior Pentru aceasta, trebuie îndeplinite următoarele condiții:

- Serviciile sociale și instituția socială de referință să fie integrate în structura organică a oricărei administrații publice sau sub coordonarea și supravegherea acesteia.
- Responsabilii acestor servicii sociale să informeze cu privire la reședința obișnuită în municipiu a persoanelor pe care intenționează să le înregistreze.
- Serviciile sociale să indice adresa care ar trebui să apară în înregistrarea la recensământ cu referire la nomenclatorul stradal al municipiului și să se angajeze să încerce să notifice persoana atunci când la adresa respectivă se primește o comunicare din partea unei administrații publice.

1.16. Dreptul la schimbarea numelui de familie sau la schimbarea identității

Legea 20/2011 din 21 iulie privind registrul de stare civilă, modificată prin Legea 6/2021 din 28 aprilie

Pentru victimele violenței bazate pe gen sau descendenții acestora care sunt sau au fost integrați în nucleul familial de conviețuire, ofițerul de stare civilă poate autoriza schimbarea numelui de familie fără a fi necesar ca aceștia să îndeplinească cerințele prevăzute în general, în conformitate cu procedura care urmează să fie stabilită prin regulament. Adică, fără a fi necesar ca aceștia să îndeplinească cerințele ca numele de familie în forma propusă să constituie o situație de fapt, fiind utilizat în mod obișnuit de persoana în cauză; sau ca numele de familie sau numele de familie care urmează să fie unite sau modificate să aparțină în mod legitim solicitantului; sau ca numele de familie care rezultă din schimbare să nu provină din aceeași linie.

În aceste cazuri, din motive de urgență sau de securitate, o schimbare totală a identității poate fi autorizată fără a fi necesară respectarea cerințelor generale prevăzute, în conformitate cu procedura care urmează să fie stabilită prin regulament.

2. Drepturile femeilor străine victime ale violenței bazate pe gen

2.1. Statutul de rezident în Spania al femeilor străine victime ale violenței bazate pe gen

Articolul 17.1 din Legea organică 1/2004, din 28 decembrie, privind măsurile de protecție integrală împotriva violenței bazate pe gen

Legea organică 4/2000 din 11 ianuarie privind drepturile și libertățile străinilor în Spania și integrarea lor socială Regulamentul Legii organice 4/2000, aprobat prin Decretul regal 557/2011 din 20 aprilie

Decretul regal 240/2007 din 16 februarie privind intrarea, libera circulație și rezidența în Spania a cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene și ai altor state părți la Acordul privind Spațiul Economic European

Statutul de rezident în Spania al femeilor străine victime ale violenței bazate pe gen include următoarele posibilități:

2.1.1. Femei străine care au statutul de membru de familie al unui cetățean al unui stat membru al Uniunii Europene sau al unui stat parte la Acordul privind Spațiul Economic European

Articolul 9.4 din Decretul regal 240/2007 din 16 februarie privind intrarea, libera circulație și rezidența în Spania a cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene și ai altor state părți la Acordul privind Spațiul Economic European

Pentru a menține dreptul de ședere în cazul anulării căsătoriei, al divorțului sau al anulării înregistrării ca partener înregistrat, femeia care nu este cetățean al unui stat membru al Uniunii Europene sau al unui stat parte la Acordul privind Spațiul Economic European trebuie să facă dovada faptului că a fost victima violenței de gen în timpul căsătoriei sau al situației de parteneriat înregistrat, circumstanță care va fi considerată ca fiind dovedită provizoriu atunci când există un ordin de protecție în favoarea sa sau un raport al Ministerului Public care indică existența unor semne de violență de gen și definitiv atunci când a fost pronunțată o hotărâre judecătorească din care se poate deduce că au apărut circumstanțele invocate.

2.1.2. Femeile străine din afara UE: acestea pot fi titulare ale unuia dintre următoarele două tipuri de autorizații de ședere și de muncă specifice pentru motive de violență bazată pe gen:

Articolul 19.2 din Legea organică 4/2000 din 11 ianuarie privind drepturile și libertățile străinilor în Spania și integrarea lor socială

Articolul 59.2 din Regulamentul Legii organice 4/2000, aprobat prin Decretul regal 557/2011 din 20 aprilie

- Autorizație de ședere și de muncă independentă pentru femeile străine **reunite cu soțul sau partenerul lor**:
  - Autorizația va fi obținută odată cu emiterea unui ordin de protecție în favoarea femeii sau, în lipsa acestuia, atunci când există un raport al Ministerului Public care indică existența unor semne de violență bazată pe gen.
  - Durata autorizației: 5 ani.

Articolul 31 bis din Legea organică 4/2000 din 11 ianuarie privind drepturile și libertățile străinilor în Spania și integrarea lor socială

Articolele 131-134 din Regulamentul Legii organice 4/2000, aprobat prin Decretul regal 557/2011 din 20 aprilie

- Autorizație de ședere temporară și de muncă în **circumstanțe excepționale** pentru femeile străine în situație de ședere ilegală:
  - Autorizația poate fi solicitată din momentul în care a fost emis un ordin de protecție în favoarea femeii sau a fost emis un raport al Ministerului Public în care se apreciază existența semnelor de violență bazată pe gen.
  - Autorizația va fi acordată atunci când procedura penală se încheie cu o condamnare sau cu o hotărâre judecătorească din care se deduce că femeia a fost victima violenței bazate pe gen, inclusiv clasarea cauzei din cauza dispariției inculpatului sau clasarea provizorie din cauza expulzării inculpatului.
  - Durata autorizației: 5 ani. Cu toate acestea, în cursul acestor 5 ani, femeia poate obține, la cerere, statutul de rezident pe termen lung, pentru care se va lua în considerare perioada în care a deținut un permis de ședere temporară provizorie și un permis de muncă.
  - De asemenea, femeia poate solicita un permis de ședere pentru circumstanțe excepționale în favoarea copiilor săi minori sau care suferă de un handicap și sunt în mod obiectiv incapabili să își asigure singuri nevoile; sau un permis de ședere și de muncă în cazul în care aceștia au peste 16 ani și se află în Spania în momentul plângerii. În aceste cazuri, cererea trebuie depusă de femeia străină, singură sau prin intermediul

unui reprezentant, în momentul în care solicită permisul temporar de ședere și de muncă pentru circumstanțe excepționale sau în orice alt moment ulterior în cursul procedurii penale. Autorizația se acordă și are aceeași durată ca permisul temporar de ședere și de muncă pentru circumstanțe excepționale pentru femeile străine în situație de ședere ilegală.

- o Autoritatea administrativă competentă să acorde această autorizație pentru circumstanțe excepționale va acorda o autorizație provizorie de ședere și de muncă în favoarea femeii străine și, după caz, autorizații provizorii de ședere sau de ședere și de muncă în favoarea copiilor aceasteia care sunt minori sau care au un handicap și nu sunt capabili, în mod obiectiv, să își asigure nevoile sau autorizații de ședere și de muncă dacă au peste șaisprezece ani, care se află în Spania în momentul plângerii. Aceste autorizații provizorii vor înceta în momentul în care autorizația pentru circumstanțe excepționale este acordată sau refuzată definitiv.
- o Odată ce autorizația provizorie de ședere și de muncă a fost acordată, femeia străină poate avea acces la drepturi precum următoarele:
  - Venitul minim de inserție, la care au dreptul femeile străine care au reședința legală în Spania și îndeplinesc celelalte cerințe.
  - Ajutorul de șomaj, la care au dreptul femeile străine care au reședința legală în Spania și îndeplinesc celelalte cerințe.
  - **Asistența financiară prevăzută la articolul 27 din Legea organică 1/2004**, la care au dreptul femeile străine care sunt victime ale violenței bazate pe gen și care dețin un permis de ședere și de muncă în Spania și îndeplinesc restul cerințelor.

2.1.3. Autorizația de ședere temporară și de muncă salariată deținută de o femeie străină se reînnoiește la expirare în caz de încetare a contractului de muncă sau de suspendare a raportului de muncă ca urmare a faptului că este victima violenței de gen

Articolul 38.6 din Legea organică 4/2000 din 11 ianuarie privind drepturile și libertățile străinilor în Spania și integrarea lor socială

Articolul 38.6 din Legea organică 4/2000 din 11 ianuarie privind drepturile și libertățile străinilor în Spania și integrarea socială a acestora prevede că permisul de ședere și de muncă se reînnoiește la expirare, atunci când se aplică alte circumstanțe prevăzute de reglementări, în special, în cazurile de încetare a contractului de muncă sau de suspendare a raportului de muncă ca urmare a faptului de a fi o victimă a violenței bazate pe gen.

2.2. Protecția femeilor străine aflate în situație de ședere ilegală, victime ale violenței bazate pe gen

Articolul 31 din Legea organică 4/2000 din 11 ianuarie privind drepturile și libertățile străinilor în Spania și integrarea lor socială

Articolele 131-134 din Regulamentul Legii organice 4/2000, aprobat prin Decretul regal 557/2011 din 20 aprilie

- În cazul în care, atunci când se raportează o situație de violență bazată pe gen, se dezvăluie **situația de ședere ilegală** a femeii străine:

- o Nu va fi inițiată procedura de sancționare administrativă pentru ședere ilegală pe teritoriul spaniol.
- o Se va suspenda procedura administrativă de sancționare care ar fi putut fi inițiată pentru săvârșirea respectivei infracțiuni înainte de depunerea plângerii sau, după caz, executarea oricărui ordine de expulzare sau returnare care ar fi putut fi emise.
- Odată ce procedura penală a fost încheiată:
  - o În cazul unei condamnări sau al unei hotărâri judecătorești din care să rezulte că femeia a fost victima violenței de gen, inclusiv al clasării cauzei ca urmare a dispariției inculpatului sau al clasării provizorii ca urmare a expulzării inculpatului, femeii străine i se va acorda **permisul de ședere temporară și de muncă pentru circumstanțe excepționale** și, după caz, autorizațiile solicitate în favoarea copiilor săi minori sau a celor care au un handicap și sunt în incapacitate obiectivă de a-și asigura singuri nevoile.

În cazul unei necondamnări sau al unei hotărâri din care nu se poate deduce situația de violență bazată pe gen, femeii străine i se va refuza autorizația provizorie de ședere și de muncă pentru circumstanțe excepționale și, dacă este cazul, autorizațiile solicitate în favoarea copiilor săi minori sau a celor care au un handicap și nu sunt capabili în mod obiectiv să-și asigure singuri nevoile. În plus, autorizația provizorie de ședere și de muncă acordată femeii străine și, dacă este cazul, autorizațiile provizorii acordate copiilor minori ai acesteia sau celor care au un handicap și sunt în imposibilitatea obiectivă de a-și satisface propriile nevoi, își vor pierde eficacitatea. Iar procedura de sancționare administrativă pentru ședere ilegală pe teritoriul spaniol va fi inițiată sau continuată.

2.3. Dreptul la protecție internațională

Legea 12/2009, din 30 octombrie, care reglementează dreptul la azil și la protecție subsidiară

- **Dreptul la azil.** Statutul de refugiat se acordă unei femei care, din cauza unei temeri bine întemeiate de a fi persecutată pe motive de gen, se află în afara țării sale de cetățenie și nu poate sau, din cauza unei astfel de temeri, nu dorește să beneficieze de protecția acelei țări, precum și unei femei apatride care, neavând cetățenie și aflându-se în afara țării în care își avea reședința obișnuită, din aceleași motive, nu poate sau, din cauza unei astfel de temeri, nu dorește să se întoarcă în aceasta.

În acest sens, persecuția bazată pe gen poate include violența partenerului intim și alte forme de violență împotriva femeilor, cum ar fi mutilarea genitală feminină, căsătoriile forțate, violența sexuală sau traficul de femei și fete în scopul exploatarei sexuale, cu condiția ca, în orice caz, să fie îndeplinite celelalte cerințe pentru recunoașterea dreptului la azil.

- o Pentru ca dreptul la azil să fie recunoscut, teama întemeiată de persecuție a femeilor trebuie să se bazeze pe acte de persecuție grave, care iau forma violenței fizice sau psihice, inclusiv a violenței sexuale.
- o La evaluarea motivelor de persecuție, circumstanțele care prevalează în țara de origine trebuie evaluate în raport cu situația unui anumit grup social, în acest caz femeile.
- **Protecția subsidiară.** Protecția subsidiară se acordă femeilor străine sau apatride care, fără a fi eligibile pentru azil, se confruntă cu un risc real de a suferi vătămări grave în cazul întoarcerii lor în țara de origine sau în țara de reședință anterioară în cazul femeilor apatride. Vătămarea gravă care dă naștere la protecție subsidiară constă în una dintre următoarele:

- Pedepsa cu moartea
- Tortura, tratamentele sau pedepsele inumane sau degradante
- Amenințări grave la adresa vieții sau integrității civililor în situații de conflict.

3. Drepturile femeilor spaniole victime ale violenței bazate pe gen în afara teritoriului național

Femeile spaniole care trăiesc în străinătate, atunci când sunt victime ale violenței de gen, se pot afla într-o situație de vulnerabilitate specială din cauza barierelor lingvistice și culturale, a lipsei rețelelor sociale sau a necunoașterii resurselor existente în țară. Astfel, pe lângă obligația autorităților publice de a oferi informații, asistență și protecție femeilor victime ale violenței de gen, există o obligație generală de a proteja cetățenii spanioli din străinătate.

Protocolul semnat la 8 octombrie 2015 de către ministerele de atunci al Afacerilor Externe, al Uniunii Europene și Cooperării, al Muncii, Migrației și Securității Sociale și al Președinției, Relațiilor cu Parlamentul și Egalității urmărește să stabilească un cadru comun de colaborare pentru articularea îndeplinirii funcțiilor în domeniul violenței bazate pe gen, prevenirea și abordarea situațiilor de violență bazată pe gen prin furnizarea de informații cu privire la resursele disponibile în țara de reședință și facilitarea protecției și returnării femeilor victime ale violenței de gen și, după caz, a copiilor acestora, atunci când situația o impune, în cadrul de reglementare actual. Ambasadele și consulatele spaniole și ministerele muncii, migrației și securității sociale vor furniza femeilor spaniole informații cu privire la modul de contactare a resurselor specializate pentru victimele violenței bazate pe gen disponibile în țara în care își au reședința, precum și orientări cu privire la resursele medicale, educaționale și juridice pe care autoritățile locale le pun la dispoziția lor în situații de violență bazată pe gen.

La rândul său, Delegația guvernului împotriva violenței bazate pe gen, în cazul întoarcerii unei femei, va coordona cu comunitățile autonome pentru a garanta femeilor drepturile care le sunt recunoscute de legislația spaniolă și pentru a facilita integrarea lor socială.

BLOCUL 2

Drepturile victimelor violentei sexuale

1. Drepturi specifice ale victimelor violenței sexuale

1.1. Cine este o victimă a violenței sexuale?

Articolele 1 și 3 din Legea organică 10/2022, din 6 septembrie, privind garantarea integrală a libertății sexuale

În sensul Legii organice 10/2022, vor fi considerate victime **femeile, copiii și adolescenții care au fost victime ale violenței sexuale în Spania, indiferent de naționalitatea și situația lor administrativă**, sau în străinătate, atât timp cât sunt cetățeni spanioli.

Violența sexuală este înțeleasă ca fiind **orice act de natură sexuală care nu este consensual sau care condiționează dezvoltarea liberă a vieții sexuale în orice sferă publică sau privată, inclusiv în sfera digitală**. Femicidul sexual, înțeles ca omucidere sau ucidere a femeilor și fetelor în legătură cu comportamentul definit la alineatul următor ca violență sexuală, este considerat a fi inclus în domeniul de aplicare în scopuri statistice și de despăgubire. Mutilarea genitală a femeilor, căsătoriile forțate, hărțuirea cu conotație sexuală și traficul în scopul exploatarei sexuale sunt considerate violență sexuală.

În acest fel, se urmărește garantarea dreptului la libertatea sexuală și eradicarea oricărei forme de violență sexuală prin adoptarea de măsuri care să garanteze sensibilizarea, prevenirea, depistarea și sancționarea violenței sexuale, precum și îngrijirea și recuperarea imediată și completă în toate domeniile în care se desfășoară viața femeilor, fetelor, băieților și adolescenților care sunt victime ale violenței sexuale.

1.2. Cum este dovedită violența sexuală?

Articolul 37 din Legea organică 10/2022, din 6 septembrie, privind garantarea integrală a libertății sexuale

Dispoziția finală nr. 5 din Legea organică 10/2022, din 6 septembrie, privind garantarea integrală a libertății sexuale Modificarea Legii 35/1995 din 11 decembrie 1995 privind ajutorul și asistența acordată victimelor infracțiunilor cu violență și infracțiunilor împotriva libertății sexuale.

În general, situația de violență sexuală care dă naștere recunoașterii drepturilor corespunzătoare este dovedită printr-o **sentință de condamnare** pentru o infracțiune împotriva libertății sexuale sau de orice altă **hotărâre judecătorească** care aprobă o măsură preventivă în favoarea victimei sau prin **raportul Ministerului Public** care indică existența unor indicii că solicitanta este o victimă a violenței sexuale.

Situațiile de violență sexuală **pot fi dovedite** și prin:

- un raport al serviciilor sociale, al serviciilor specializate pentru egalitate și împotriva violenței de gen, al serviciilor de adăpost a victimelor violenței sexuale ale administrației publice competente sau al Inspecției Muncii și Securității Sociale, în cazurile supuse acțiunii de inspecție
- printr-o hotărâre judecătorească pronunțată în ordinea jurisdicțională socială
- prin orice alt titlu, cu condiția ca acest lucru să fie prevăzut în dispozițiile de reglementare sectorială care reglementează accesul la fiecare dintre drepturile și căile de atac

Victimele minore și cu același efect pot dovedi acest statut cu documente oficiale de sănătate oficiale pe care le vor transmite Procuraturii sau organului judiciar.

1.3. Dreptul la informare

Articolul 34 din Legea organică 10/2022, din 6 septembrie, privind garantarea integrală a libertății sexuale

Victimele violenței sexuale au dreptul de a primi **informații complete și consiliere** adecvată situației lor personale. Acest drept este garantat prin următoarele servicii:

1.3.1. Serviciul 016 de informare și consiliere juridică

- Serviciu **gratuit și confidențial** care oferă **informații, consiliere juridică și asistență psihosocială imediată în toate formele de violență împotriva femeilor, copiilor și adolescenților.**
- Serviciul este accesibil prin patru canale:
  - Prin intermediul numărului scurt de telefon: **016**.
  - Pe e-mail: 016-online@igualdad.gob.es.
  - Pe WhatsApp: numărul **600 000 016**, exclusiv pentru WhatsApp, deoarece nu acceptă apeluri telefonice.
  - Prin chat: prin intermediul site-ului web al Delegației Guvernului împotriva violenței bazate pe gen <https://violenciagenero.igualdad.gob.es/home.htm>
- Informațiile și asistența psihosocială imediată sunt disponibile **24 de ore pe zi, 365 de zile** pe an. **Consultanța juridică** este disponibilă între orele **8:00 și 22:00**, de luni până duminică.
- **Accesibil persoanelor cu deficiențe de auz și/sau vorbire** prin diferite mijloace: prin numărul de telefon **900 116 016**; **Serviciul Telesor** prin intermediul [site-ului web Telesor](#), caz în care este necesară o conexiune la internet; prin intermediul unui telefon mobil sau PDA cu instalarea unei aplicații gratuite; prin serviciul de interpretare video [SVIsual](#); prin WhatsApp: 600 000 016; sau pe e-mail: 016-online@igualdad.gob.es.
- **Accesibil străinilor** prin intermediul următoarelor serviciului de relații clienți, în plus față de limba spaniolă și limbile co-oficiale, în următoarele limbi:
  - Telefon, 24 de ore pe zi, 7 zile pe săptămână, în 53 limbi: spaniolă, catalană, galiciană, bască, valenciană, engleză, franceză, germană, portugheză, chineză mandarină, rusă, arabă, română, bulgară, afgană, albaneză, armeană, bambara, berberă, bosniacă, braziliană, cantoneză, cehă, coreeană, daneză, slovenă, farsi, finlandeză, georgiană, greacă, hindi, olandeză, maghiară, italiană, japoneză, lituaniană, mandinka, norvegiană, persană, polonă, poulaar, sârbo-croată, siriană, soninke, slovacă, suedeză, thailandeză, taiwaneză, tamazight, turcă, ucraineană, urdu, wolof.
  - E-mail și WhatsApp, 24 de ore, 7 zile: spaniolă, catalană, bască, galiciană, valenciană, engleză, franceză, germană, portugheză, chineză, mandarină, rusă, arabă, română, bulgară, italiană.
- Redirecționarea apelurilor în următoarele cazuri:
  - Apelurile care se referă la situații de urgență vor fi redirecționate către numărul de telefon 112.
  - Apelurile care necesită informații generale privind aspecte legate de egalitatea între femei și bărbați vor fi redirecționate către **Institutul pentru femei**.
  - Apelurile care necesită informații specifice legate de o **Comunitate Autonomă** vor fi redirecționate către numărul de telefon regional corespunzător.

- o Apelurile efectuate de minori vor fi redirecționate către linia de asistență pentru copii și adolescenți a ANAR.

Serviciul 016 are categoria de serviciu esențial și, prin urmare, în cazul oricărei situații care împiedică accesul la aceste servicii sau furnizarea lor, administrațiile publice competente vor adopta măsurile necesare pentru a garanta funcționarea normală și adaptarea acestuia.

1.3.2. Site de resurse pentru sprijin și prevenire în cazurile de violență sexuală

Este disponibil pe [site-ul web al Delegației Guvernului împotriva violenței bazate pe gen](#).

Permite localizarea pe hărți active a diferitelor resurse (polițienești, judiciare, de informare, îngrijire, consiliere, etc.) pe care Administrațiile publice și entitățile sociale le-au pus la dispoziția cetățenilor și a victimelor violenței sexuale.

1.3.3. Centrele de criză

Centrele de criză sunt servicii care aparțin de Comunitățile Autonome care oferă asistență psihologică, juridică și socială. Acestea sunt destinate să ofere sprijin și asistență în **situații de criză** victimelor; membrilor familiilor și persoanelor apropiate acestora. Aceste centre includ servicii de **însoțire și informare** prin telefon și personal **24 de ore pe zi, în fiecare zi a anului**.

1.3.4. ATENPRO

Serviciul telefonic de asistență și protecție pentru victimele violenței împotriva femeilor (ATENPRO) este un tip de serviciu care, cu ajutorul tehnologiei adecvate, oferă victimelor violenței împotriva femeilor asistență imediată, 24 de ore pe zi, 365 de zile pe an și oriunde s-ar afla acestea.

Serviciul se bazează pe utilizarea tehnologiilor de comunicare prin telefonie mobilă și telelocalizare. Acesta permite femeilor care sunt **victime** ale violenței împotriva femeilor **să contacteze în orice moment** cu un centru dotat cu personal special instruit pentru a oferi un răspuns adecvat la nevoile lor. În plus, în **situații de urgență**, personalul centrului este pregătit să ofere un răspuns adecvat la criză, fie pe cont propriu, fie prin mobilizarea altor resurse umane și materiale.

Serviciul poate fi solicitat de către victimele violenței împotriva femeilor care îndeplinesc următoarele cerințe:

- Nu coabitează cu persoana sau persoanele care le-au supus relexor tratamente.
- Participă la programele de asistență specializată pentru victimele violenței împotriva femeilor existente în teritoriul lor autonom.

1.4. Dreptul la practică medico-legală disponibilă, accesibilă și specializată

Articolul 48 din Legea organică 10/2022, din 6 septembrie, privind garantarea integrală a libertății sexuale

Victimele violenței sexuale au dreptul la o examinare medico-legală și la proceduri judiciare fără întârziere. Acestea se efectuează împreună cu examinarea ginecologică sau medicală obligatorie pentru a evita repetarea examinărilor medicale.

În plus, victimele violenței sexuale au dreptul la recoltarea de probe biologice și alte dovezi care pot contribui la dovedirea violenței sexuale. Această recoltare de probe și alte dovezi, care va fi efectuată cu consimțământul prealabil informat, nu este condiționată de depunerea unei plângeri sau de exercitarea acțiunii penale.

Atunci când probele biologice și dovezile sunt colectate de unitatea de asistență medicală, acestea sunt conservate în mod corespunzător pentru a fi transmise, cu asigurarea lanțului de custodie și cât mai imediat posibil, Institutului de Medicină Legală.

1.5. Dreptul la îngrijire completă, specializată și accesibilă

Articolele 33 și 35 din Legea organică 10/2022, din 6 septembrie, privind garantarea integrală a libertății sexuale

Toate femeile, copiii și adolescenții care au fost victime ale violenței sexuale în Spania, indiferent de naționalitate și de situația lor administrativă, sau în străinătate, cu condiția să fie de naționalitate spaniolă, au dreptul la **asistență specializată integrală**. Această asistență va fi menită să îi ajute să depășească consecințele fizice, psihologice, sociale sau de altă natură ale violenței sexuale.

Prin acest drept, victimele violenței sexuale pot:

- o să primească **informații și consiliere** cu privire la drepturile lor și la resursele de sprijin disponibile.
- o să cunoască serviciile la care se pot adresa pentru asistență materială, medicală, psihologică și socială.
- o Să aibă acces la **asistență medicală specializată** în centrele de sănătate și la asistență psihologică, atât imediată, cât și de urgență și de criză, în centre deschise 24 de ore din 24, precum și în centre de sprijin pe termen lung și de recuperare integrală.
- o Să beneficieze de **consiliere juridică** prealabilă și asistență juridică gratuită în cadrul procedurilor care decurg din violență.
- o să-și recupereze sănătatea fizică și/sau psihică.
- o să se **formeze, să se integreze sau să se reintegreze pe piața muncii** și să beneficieze de sprijin psiho-social pe parcursul întregului itinerar de recuperare globală, cu scopul de a evita dubla victimizare.

Dreptul la asistență completă, specializată și accesibilă va fi garantat prin disponibilitatea următoarelor servicii:

- **Centre de criză deschise 24 de ore din 24:** acestea sunt servicii care oferă asistență psihologică, juridică și socială. Acestea sunt destinate să ofere sprijin și asistență în situații de criză victimelor, membrilor familiilor și persoanelor apropiate acestora. Aceste centre includ servicii de însoțire și informare prin telefon și personal 24 de ore pe zi, în fiecare zi a anului.
- **Servicii de recuperare integrală:** acestea constau în servicii interdisciplinare de recuperare psihologică și însoțire socială, educațională, profesională și juridică care sprijină recuperarea și însoțirea psihologică a victimelor pe termen lung și în timpul procesului de recuperare.
- **Servicii de asistență pentru victimele traficului de persoane și ale exploatării sexuale:** aceste servicii includ asistență psihologică și juridică și consiliere socială pentru victime în limba lor maternă.
- **Servicii de asistență specializate pentru copiii victime ale violenței sexuale:** acestea sunt servicii adecvate și adaptate nevoilor lor, care oferă asistență psihologică, educațională și juridică și care constituie un loc de referință pentru victime, la care se deplasează toți profesioniștii implicați în procesele de asistență și judiciare.

1.6. Dreptul la asistență juridică gratuită

Articolul 33.1 din Legea organică 10/2022, din 6 septembrie, privind garantarea integrală a libertății sexuale

Victimele violenței sexuale au dreptul la consiliere juridică prealabilă și la asistență juridică gratuită în procedurile care decurg din violența sexuală, în condițiile prevăzute în legislația privind asistența juridică gratuită.

Dreptul la asistență juridică gratuită include, printre altele, următoarele prestații:

- **Consultanță și orientare gratuită înainte de proces** și, în special, imediat înainte de depunerea unei plângeri.
- **Apărare și reprezentare gratuită** prin avocat și reprezentant în instanță în toate procesele și procedurile administrative.
- **Inserarea gratuită a anunțurilor** în cursul procedurilor, în ziarele oficiale.
- **Scutirea de la plata taxelor judiciare**, precum și de la efectuarea depunerilor necesare pentru formularea recursurilor.
- **Asistență de expertiză gratuită** în cadrul procesului din partea personalului tehnic alocat organelor juridicționale sau, în lipsa acestuia, din partea funcționarilor, organismelor sau serviciilor tehnice dependente de administrațiile publice.
- **Obținerea gratuită sau a unei reduceri de 80% din taxele de timbru** pentru actele notariale.

1.7. Drepturile lucrătorilor

Articolele 38 și 39 din Legea organică 10/2022, din 6 septembrie, privind garantarea integrală a libertății sexuale

Recunoașterea drepturilor în câmpul muncii în cazul victime ale violenței sexuale are ca scop prevenirea părăsirii pieței muncii din cauza violenței la care sunt supuse. În acest scop, li se acordă drepturi menite să reconcilieze activitatea profesională cu situația de violență, li se garantează protecția în cazul în care sunt forțate să-și părăsească locul de muncă, temporar sau definitiv, și li se asigură integrarea pe piața muncii dacă nu sunt deja angajate.

1.7.1. Drepturile femeilor angajate

Articolul 38 din Legea organică 10/2022, din 6 septembrie, privind garantarea integrală a libertății sexuale

Articolele 37.8, 40.4, 45.1.n), 48.8, 49.1.m), 53.4, 55.5 din textul consolidat al Legii privind Statutul lucrătorilor, aprobat prin Decretul Regal Legislativ 2/2015 din 23 octombrie

- **Dreptul la reducerea zilei de lucru** cu o reducere proporțională a salariului sau la reorganizarea timpului de lucru, prin adaptarea orarului, aplicarea programului de lucru flexibil sau a altor forme de organizare a timpului de lucru utilizate în întreprindere, astfel încât femeile să-și poată face efectivă protecția sau dreptul la asistență socială completă.
- **Dreptul la mobilitate geografică:** femeile care sunt obligate să-și părăsească locul de muncă din localitatea în care își prestau serviciile, pentru a-și face efectivă protecția sau dreptul la asistență socială completă, vor avea dreptul preferențial de a ocupa un alt loc de muncă, din aceeași grupă profesională sau categorie echivalentă, pe care întreprinderea îl are vacant în oricare dintre centrele sale de muncă. Compania îi va rezerva locul de muncă anterior pentru primele 6 luni.
- **Dreptul la suspendarea contractului de muncă** prin decizia lucrătoarei care este obligată să-și părăsească locul de muncă ca urmare a faptului că este victima violenței sexuale, cu rezervarea locului de muncă. Perioada de suspendare are o durată inițială care nu poate depăși șase luni, cu excepția cazului în care procedurile judiciare de protecție arată că eficacitatea dreptului la protecție al victimei necesită continuarea suspendării.
- **Dreptul la suspendarea contractului de muncă** prin decizia lucrătoarei care este obligată să-și părăsească definitiv locul de muncă ca urmare a faptului că este victima violenței sexuale.
- **Dreptul de a-și desfășura activitatea** total sau parțial de la distanță sau de a înceta să o facă dacă acesta este sistemul stabilit, cu condiția ca, în ambele cazuri, această modalitate de furnizare a serviciilor să fie compatibilă cu postul și funcțiile îndeplinite.
- **Absențele sau lipsa de punctualitate** la locul de muncă din cauza situației fizice sau psihologice generate de violența sexuală, acreditate de serviciile de asistență socială sau de sănătate, după caz, sunt considerate **justificate**.
- **Nulitatea deciziei de încetare a contractului** în cazul lucrătoarelor care sunt victime ale violenței sexuale ca urmare a exercitării drepturilor lor de reducere sau de reorganizare a timpului de lucru, de mobilitate

geografică, de schimbare a centrului de lucru sau de suspendare a raportului de muncă în termenii și condițiile recunoscute în Statutul lucrătorilor.

- o **Nulitatea concedierii** disciplinare în cazul lucrătoarelor care sunt victime ale violenței sexuale ca urmare a exercitării drepturilor lor de reducere sau de reorganizare a timpului de lucru, de mobilitate geografică, de schimbare a centrului de lucru sau de suspendare a raportului de muncă în termenii și condițiile recunoscute în Statutul lucrătorilor.

1.7.2. Drepturile lucrătoarelor independente dependente din punct de vedere financiar

Articolul 38 din Legea organică 10/2022, din 6 septembrie, privind garantarea integrală a libertății sexuale

Legea 20/2007, din 20 iulie 2007, de reglementare a statutului de lucrător independent

Femeile care desfășoară o activitate independentă, victime ale violenței sexuale, care își încetează activitatea pentru a face efectivă protecția lor sau dreptul lor la asistență socială integrală, sunt considerate a fi într-o **situație de încetare temporară a activității**, în termenii prevăzuți în textul revizuit al Legii generale privind securitatea socială, aprobat prin Decretul-lege regal 8/2015, din 30 octombrie, iar **obligația lor de a cotiza va fi suspendată** pentru o perioadă de șase luni, care este considerată contribuție efectivă în ceea ce privește prestațiile de securitate socială. De asemenea, **situația acestora se consideră asimilată înregistrării**.

În sensul dispozițiilor alineatului precedent, se va lua în considerare o bază de cotizare echivalentă cu media bazelor cotizate în cursul celor șase luni anterioare suspendării obligației de a cotiza.

Acestea au următoarele drepturi:

- o Dreptul la adaptarea programului de lucru.
- o Dreptul la încetarea relației contractuale.
- o O situație de violență bazată pe gen va fi considerată o cauză justificată pentru ca lucrătoarea să-și întrerupă activitatea.

1.8. Drepturile în materie de securitate socială

Articolul 38 din Legea organică 10/2022, din 6 septembrie, privind garantarea integrală a libertății sexuale.

1.8.1. Drepturi privind contribuțiile la asigurările sociale

Articolul 165.5 din textul consolidat al Legii generale privind securitatea socială, aprobat prin Decretul Regal Legislativ 8/2015 din 30 octombrie

- Perioada de suspendare a contractului de muncă cu rezervarea locului de muncă prevăzut pentru femeile angajate se consideră **perioadă de contribuție efectivă**, în sensul prestațiilor de securitate socială corespunzătoare pentru pensionare, invaliditate permanentă, deces și supraviețuire, maternitate, șomaj și îngrijirea minorilor afectați de cancer sau alte boli grave.

Articolul 329 din textul consolidat al Legii generale privind securitatea socială, aprobat prin Decretul Regal Legislativ 8/2015 din 30 octombrie

- **Suspendarea obligației de a plăti contribuții de securitate socială** pentru o perioadă de șase luni pentru lucrătoarele independente sau lucrătoarele independente care-și încetează activitatea pentru a le pune în aplicare protecția sau dreptul la asistență socială globală.

Ordinul TAS/2865/2003, din 13 octombrie, care reglementează convenția specială în sistemul de securitate socială.

- Semnarea unui acord special la sistemul de securitate socială de către lucrătoarele care sunt victime ale violenței sexuale și care și-au redus timpul de lucru cu o reducere proporțională a salariului.

1.8.2. Drepturi privind prestațiile de asigurări sociale

Articolul 207 din textul consolidat al Legii generale privind securitatea socială, aprobat prin Decretul Regal Legislativ 8/2015 din 30 octombrie

- Dreptul la **pensie anticipată** pentru motive care nu sunt imputabile lucrătorului pentru femeile victime ale violenței care își reziliază contractul de muncă ca urmare a faptului că sunt victime ale violenței sexuale și care îndeplinesc condițiile.

Articolul 224 din textul consolidat al Legii generale privind securitatea socială, aprobat prin Decretul Regal Legislativ 8/2015 din 30 octombrie

- Drepturile **orfanilor**:

Pensia de orfan: Fiii și fiicele femeii decedate, indiferent de natura filiației lor, au dreptul la aceasta, cu condiția ca, în momentul decesului, să nu fi împlinit vârsta de 21 de ani sau să fie incapabili de muncă, sau să nu fi împlinit vârsta de 25 de ani și să nu desfășoare o activitate salariată sau independentă, sau atunci când venitul obținut dintr-o astfel de activitate este mai mic, pe bază anuală, decât cuantumul în vigoare pentru salariul minim pe economie, tot pe bază anuală, și ca femeia să fie înregistrată sau într-o situație asimilată celei de a fi înregistrată, sau în afara acesteia.

Fiicele și fiii vor avea dreptul la majorarea prevăzută pentru cazurile de pierdere a ambilor părinți, care va ajunge la 70% din baza de reglementare atunci când venitul unității familiale nu depășește 75% din salariul minim pe economie în vigoare la un moment dat.

Indemnizația de orfan: copiii femeii decedate au dreptul la această indemnizație atunci când aceasta se datorează comiterii oricăruia dintre cazurile de violență sexuală, cu condiția să se afle în situații comparabile cu pierderea ambilor părinți și să nu îndeplinească condițiile necesare pentru a primi o pensie de orfan. Aceștia pot beneficia de indemnizația de orfan, cu condiția ca la data decesului să nu fi împlinit vârsta de 25 de ani, să nu desfășoare o activitate remunerată sau o activitate independentă sau dacă, în cazul în care desfășoară o activitate remunerată, venitul obținut este mai mic, pe o bază anuală, decât cuantumul în vigoare pentru salariul minim pe economie, tot pe o bază anuală.

Cuantumul indemnizației de orfan va fi de 70 % din baza de reglementare, cu condiția ca venitul unității familiale să nu depășească, pe o bază anuală, 75 % din salariul minim pe economie în vigoare la un moment dat.

Dreptul la pensia sau indemnizația de orfan nu va fi suspendat în cazul adopției copiilor defunctului ca urmare a violenței împotriva femeilor, cu condiția ca venitul unității de conviețuire din care fac parte, împărțit la numărul membrilor care o compun, inclusiv orfanii adoptați, să nu depășească, pe o bază anuală, 75% din salariul minim în vigoare la un moment dat, cu excepția părții proporționale a plăților suplimentare.

De asemenea, în cazul în care decesul a fost cauzat de un alt agresor decât părintele copiilor defunctului, dreptul la pensia de orfan poate fi recunoscut și, dacă este cazul, la indemnizația de orfan, atunci când sunt îndeplinite condițiile.

Articolul 267 din textul consolidat al Legii generale privind securitatea socială, aprobat prin Decretul Regal Legislativ 8/2015 din 30 octombrie

- Pentru a avea dreptul la **ajutorul de șomaj**, pe lângă îndeplinirea cerințelor, o angajată este considerată șomeră din punct de vedere legal atunci când își reziliază sau își suspendă voluntar contractul de muncă ca urmare a faptului că a fost victima violenței sexuale.

Art. 38.5 din Legea organică 10/2022 din 6 septembrie privind garantarea integrală a libertății sexuale

Articolele 330 și 331 din textul consolidat al Legii generale privind securitatea socială, aprobat prin Decretul Regal Legislativ 8/2015 din 30 octombrie

- Pentru a avea **dreptul la protecție ca urmare a încetării activității**, pe lângă îndeplinirea cerințelor, se consideră că lucrătorul independent se află într-o situație juridică de încetare a activității atunci când încetează să-și desfășoare activitatea, temporar sau definitiv, din cauza violenței sexuale.

Articolul 335 din textul consolidat al Legii generale privind securitatea socială, aprobat prin Decretul Regal Legislativ 8/2015 din 30 octombrie

- Pentru a avea **dreptul la protecție ca urmare a încetării activității**, pe lângă îndeplinirea cerințelor, se consideră că lucrătoarele independente de la cooperativele de lucrători se află într-o situație juridică de încetare a activității atunci când încetează să își desfășoare activitatea, temporar sau definitiv, din cauza violenței sexuale.

1.9. Ocuparea forței de muncă și drepturile la incluziune socială

1.9.1. Programul specific de ocupare a forței de muncă

Articolul 39 din Legea organică 10/2022, din 6 septembrie, privind garantarea integrală a libertății sexuale

- **Programul specific de ocupare a forței de muncă:** acesta este un program specific la care au dreptul să aibă acces victimele violenței sexuale care sunt înregistrate ca persoane aflate în căutarea unui loc de muncă. Acest program va include măsuri pentru a favoriza începerea unei noi activități independente. Programul include următoarele:
  - **Itinerar de inserție socio-profesională**, individualizat și realizat de personal specializat.
  - **Program de formare specifică** pentru a favoriza inserția socio-profesională ca angajat.
  - **Stimulente** pentru încurajarea începerii unei noi activități independente.

- **Stimulente pentru întreprinderile** care angajează victime ale violenței sexuale.
  - **Stimulente** pentru facilitarea mobilității geografice.
  - **Stimulente** pentru compensarea diferențelor salariale.
  - **Acorduri cu întreprinderile** pentru a facilita angajarea femeilor victime ale violenței sexuale și mobilitatea lor geografică.
- Lucrătoarele șomere care au fost victime ale violenței sexuale, precum și femeile care desfășoară o activitate independentă și care au încetat să lucreze pentru că sunt victime ale violenței sexuale vor avea dreptul, în momentul solicitării unui loc de muncă, să participe la ajutoarele economice prevăzute la articolul 41 ([a se vedea secțiunea 1.11 Drepturile financiare](#)), precum și să participe la programe specifice de inserție profesională.

1.9.2. Contract interimar pentru înlocuirea lucrătoarelor care sunt victime ale violenței sexuale

Articolul 38.3 din Legea organică 10/2022, din 6 septembrie, privind garantarea integrală a libertății sexuale

- Întreprinderile care semnează **contracte interimare** (cu condiția ca contractul să fie încheiat cu un șomer) pentru înlocuirea lucrătoarelor care sunt victime ale violenței sexuale și care și-au suspendat contractul de muncă sau și-au exercitat dreptul la mobilitate geografică sau la schimbarea centrului de lucru vor avea dreptul la o reducere de 100% a contribuțiilor angajatorului la asigurările sociale pentru situații neprevăzute comune pe întreaga perioadă de suspendare a lucrătorului înlocuit sau timp de șase luni în cazul mobilității geografice sau al schimbării centrului de lucru.
- Atunci când are loc **reintegrarea**, aceasta se realizează în aceleași condiții existente la momentul suspendării contractului de muncă, garantându-se orice adaptare rezonabilă care poate fi necesară din motive de handicap.

1.10. Drepturile funcționarilor publici de sex feminin

Articolul 40 din Legea organică 10/2022, din 6 septembrie, privind garantarea integrală a libertății sexuale.

Decretul Regal Legislativ 5/2015, din 30 octombrie, de aprobare a textului consolidat al Legii privind Statutul de bază al funcționarului public

Funcționarii publici de sex feminin în serviciul următoarelor administrații publice: Administrația Generală a Statului, Administrațiile Comunităților Autonome și ale orașelor Ceuta și Melilla, Administrațiile Autorităților Locale, organismele publice, agențiile și alte entități de drept public cu personalitate juridică proprie, legate sau dependente de oricare dintre Administrațiile Publice, și Universitățile Publice, au următoarele drepturi:

- **Concediu pentru motive de violență sexuală împotriva funcționarilor publici de sex feminin:** absența de la locul de muncă a funcționarilor publici de sex feminin care sunt victime ale violenței sexuale, totală sau parțială, este considerată justificată pentru perioada și în condițiile stabilite de serviciile de asistență socială sau de sănătate, după caz.

- o Femeile funcționar public care sunt victime ale violenței sexuale, pentru a face efectivă protecția lor sau dreptul lor la asistență socială completă, au **dreptul la o reducere a zilei de lucru**, cu o reducere proporțională a remunerației, sau la reorganizarea timpului de lucru, prin adaptarea orarului, aplicarea programului de lucru flexibil sau alte forme de organizare a timpului de lucru care pot fi aplicabile, în condițiile stabilite pentru aceste cazuri în planul de egalitate aplicabil sau, în lipsa acestuia, de către administrația publică competentă în fiecare caz. Funcționarul public își menține remunerația integrală atunci când își reduce timpul de lucru cu o treime sau mai puțin.
- o **Mobilitatea ca urmare a violenței sexuale:** femeile victime ale violenței sexuale care sunt obligate să părăsească locul de muncă din localitatea în care și-au prestat serviciile, pentru a-și face efectivă protecția sau dreptul la asistență socială integrală, vor avea dreptul de a se transfera la un alt loc de muncă din cadrul corpului, scalei sau categoriei profesionale proprii, cu caracteristici similare, fără a fi nevoie ca acesta să fie un post vacant care trebuie ocupat. Chiar și așa, în astfel de cazuri, administrația publică competentă va fi obligată să îi comunice locurile de muncă vacante situate în aceeași localitate sau în localitățile pe care persoana interesată le solicită în mod expres.

Acest transfer va fi considerat un transfer forțat.

- o Concediu din cauza violenței sexuale: funcționarele publice care sunt victime ale violenței sexuale, pentru a face efectivă protecția lor sau dreptul lor la asistență socială integrală, au dreptul de a solicita un concediu fără a fi necesar să fi prestat o perioadă minimă de servicii anterioare și fără a fi necesară o perioadă de timp pentru a rămâne în concediu.

Drepturile altor tipuri de personal sunt stabilite în legislația lor specifică, cum este cazul, printre altele, al personalului didactic, al personalului statutar din serviciile de sănătate sau al funcționarilor publici în serviciul Administrației Justiției.

1.11. Drepturi financiare

Articolele 37 și 41 din Legea organică 10/2022, din 6 septembrie, privind garantarea integrală a libertății sexuale

1.11.1. Asistență financiară pentru victimele violenței sexuale

Decretul regal 664/2024, din 9 iulie, care reglementează asistența financiară acordată victimelor violenței sexuale și care modifică Decretul regal 1452/2005, din 2 decembrie, care reglementează asistența financiară stabilită la articolul 27 din Legea organică 1/2004, din 28 decembrie, privind măsurile de protecție integrală împotriva violenței bazate pe gen.

Acest ajutor financiar este destinat victimelor violenței sexuale și constă în următoarele cerințe:

- o Lipsa unui venit mai mare, în calculul lunar, decât Salariul minim pe economie, cu excepția părții proporționale a două plăți suplimentare.
- o În cazul victimelor violenței sexuale care depind din punct de vedere economic de unitatea familială, ajutorul va fi acordat atunci când unitatea familială nu are un venit (excluzând partea proporțională a două plăți suplimentare) mai mare de două ori salariul minim pe economie au de trei ori salariul minim pe economie,

excluzând partea proporțională a două plăți suplimentare în cazul familiilor cu patru sau mai mulți membri sau care sunt recunoscute ca familie numeroasă în conformitate cu reglementările în vigoare.

Alte aspecte importante ale ajutorului:

- o Cuantumul ajutorului poate fi primit (la alegerea victimei) într-o singură plată sau în șase rate lunare.
- o Ajutorul poate fi prelungit o singură dată, cu condiția să nu fie depășite pragurile financiare descrise la alineatele menționate anterior.
- o În cazul în care victima violenței sexuale are un **handicap recunoscut oficial de 33% sau mai mult**, suma va fi echivalentă cu douăsprezece luni de indemnizație de șomaj, care poate fi prelungită o singură dată, cu condiția să fie menținute condițiile care au dus la acordarea inițială.
- o În cazul în care **victima are persoane în întreținere**, cuantumul poate fi pentru o perioadă echivalentă cu optsprezece luni de indemnizație sau douăzeci și patru de luni în cazul în care victima sau oricare dintre membrii familiei care locuiesc cu victima este recunoscut oficial ca având un handicap de 33% sau mai mult, în condițiile stabilite de dispozițiile de punere în aplicare a prezentei legi organice. De asemenea, acest ajutor poate fi prelungit o singură dată, în aceleași condiții ca cele menționate anterior, cu condiția menținerii condițiilor care au determinat acordarea ajutorului inițial.

Accesul la ajutoare și compatibilități:

- o Accesul la acest ajutor se va realiza prin **dovedirea situației de victimă a violenței sexuale**, astfel cum se prevede la articolul 37 din Legea organică 10/2022 din 6 septembrie privind garantarea integrală a libertății sexuale ([a se vedea secțiunea 1.2](#)).
- o Aceste ajutoare vor fi **compatibile** cu primirea **despăgubirilor convenite prin sentință judecătorească sau, alternativ, cu oricare dintre ajutoarele prevăzute în Legea 35/1995, din 11 decembrie, privind ajutorul și asistența acordată victimelor infracțiunilor cu violență și infracțiunilor împotriva libertății sexuale**. De asemenea, acestea vor fi compatibile cu ajutoarele prevăzute în Decretul regal 1369/2006 din 24 noiembrie, care reglementează programul de **venit activ de inserție** pentru șomerii cu nevoi economice speciale și dificultăți în găsirea unui loc de muncă; cu **ajutorul de șomaj** prevăzut în Decretul Regal Legislativ 2/2024 din 21 mai, prin care se adoptă măsuri urgente pentru simplificarea și îmbunătățirea nivelului de protecție împotriva șomajului și pentru finalizarea transunerii Directivei (UE) 2019/1158 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 iunie 2019 privind concilierea vieții de familie cu viața profesională pentru părinți și îngrijitori și de abrogare a Directivei 2010/18/UE a Consiliului; cu ajutoarele stabilite în Legea 19/2021 din 20 decembrie, care stabilește **venitul minim de subzistență**, și cu primirea ajutoarelor stabilite de comunitățile autonome în acest domeniu material.

1.11.2. Venitul activ de inserție

Articolul 41 din Legea organică 10/2022, din 6 septembrie, privind garantarea integrală a libertății sexuale

Decretul regal 1369/2006, din 24 noiembrie, care reglementează programul de venit activ de inserție pentru șomerii cu nevoi economice speciale și dificultăți în găsirea unui loc de muncă

Venitul activ de inserție este un ajutor financiar care este recunoscut șomerilor incluși în așa-numitul „program de Venit activ de inserție”, prin care se desfășoară acțiuni menite să sporească oportunitățile de inserție pe piața muncii.

Pentru a fi inclusă în programul Venitul activ de inserție și a beneficia de acest ajutor financiar, victima violenței sexuale trebuie să îndeplinească următoarele cerințe:

- o Dovada statutului său de victimă a violenței sexuale.
- o Să fie înregistrată ca persoană în căutarea unui loc de muncă, dar nu este obligatoriu să fi fost înregistrată ca persoană în căutarea unui loc de muncă timp de 12 luni fără întrerupere.
- o Să nu locuiască cu agresorul.
- o Să aibă vârsta sub 65 de ani, dar nu este obligatoriu să aibă 45 de ani sau mai mult.
- o Să nu aibă venituri proprii, de orice natură, mai mari în calculul lunar decât 75% din Salariul Minim pe economie în vigoare, cu excepția părții proporționale a două plăți suplimentare.
- o Poate beneficia de un nou program de Venit activ de inserție, chiar dacă a fost beneficiara unui alt program în cele 365 de zile anterioare datei depunerii cererii.

Quantumul venitului activ de inserție este de 80% din valoarea lunară a indicatorului public de venit cu efecte multiple (IPREM) în vigoare la un moment dat.

Acesta include, de asemenea, o plată unică suplimentară în cazul în care femeia a fost obligată să își schimbe reședința din cauza violenței sexuale în cele 12 luni anterioare depunerii cererii de admitere în program sau în timpul șederii sale în program, pentru o sumă echivalentă cu trei luni din Renta Activa de Inserción (venitul activ de inserție).

Acest ajutor financiar poate fi solicitat până la 1 noiembrie 2024, dată la care legislația care-l reglementează va înceta să mai fie în vigoare. Victimele violenței împotriva femeilor pot însă solicita ajutorul financiar menționat în secțiunea următoare.

1.11.3. Accesul la indemnizația de șomaj pentru victimele violenței sexuale

Dispoziția suplimentară nr. 15 din Decretul Regal Legislativ 8/2015 din 30 octombrie, de aprobare a textului consolidat al Legii generale privind securitatea socială

Decretul Regal Legislativ 2/2024 din 21 mai de adoptare a unor măsuri urgente pentru simplificarea și îmbunătățirea nivelului de protecție împotriva șomajului și pentru finalizarea transpunerii Directivei (UE) 2019/1158 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 iunie 2019 privind concilierea vieții de familie cu viața profesională pentru părinți și îngrijitori și de abrogare a Directivei 2010/18/UE a Consiliului.

Această indemnizație de șomaj, introdusă prin Decretul Regal Legislativ 2/2024 din 21 mai, înlocuiește venitul activ de inserție și este disponibilă pentru victimele care fac dovada violenței sexuale.

În acest sens, acestea **trebuie să îndeplinească o serie de condiții**, printre care:

- să nu aibă dreptul la ajutor de șomaj contributiv
- să nu fi beneficiat de trei drepturi la programul de venit activ de inserție (cu excepția cazului în care au trecut mai mult de trei ani de la apariția primului drept până la solicitarea acestei subvenții)
- să fie înregistrate ca persoane aflate în căutarea unui loc de muncă sau să nu aibă venituri proprii (venituri în cursul lunii calendaristice precedente care nu depășesc 75 % din salariul minim pe economie, cu excepția părții proporționale a două plăți suplimentare).

Cuquantumul prestației va fi egal cu 95% din IPREM în primele 180 de zile; 90% din ziua 181 până în ziua 360; și 80% din ziua 361 și mai departe.

Durata maximă a subvenției va fi de 30 de luni, cu excepția cazului în care persoana a beneficiat anterior de unul sau două drepturi la programul de venit activ de inserție, caz în care durata maximă va fi de 20 și, respectiv, 10 luni.

1.11.4. Venitul minim de subzistență

Decretul Regal Legislativ 20/2020, din 29 mai, care stabilește venitul minim de subzistență

Decretul regal 1369/2006, din 24 noiembrie, care reglementează programul de venit activ de inserție pentru șomerii cu nevoi economice speciale și dificultăți în găsirea unui loc de muncă

Femeile victime ale traficului de persoane și ale exploatării sexuale pot fi beneficiare ale venitului minim de subzistență, al cărui scop este prevenirea riscului de sărăcie și excluziune socială a persoanelor care locuiesc singure sau sunt integrate într-o unitate de coabitare și care nu dispun de resurse economice de bază pentru a-și acoperi nevoile de bază, atunci când îndeplinesc cerințele, deși nu au dreptul la venitul minim de subzistență:

- Nu există nicio cerință de vârstă (în general, venitul minim de subzistență se adresează persoanelor cu vârsta de cel puțin 23 de ani), ci trebuie doar să fie majori.
- Nu este necesar să fie căsătorite sau într-un parteneriat domestic.
- Nu este necesar să facă parte dintr-o altă unitate de coabitare.
- Perioada de un an de ședere legală și efectivă în Spania în mod continuu și neîntrerupt imediat înainte de data depunerii cererii nu va fi necesară în cazul în care pot dovedi situația de violență sexuală prin oricare dintre mijloacele stabilite la articolul 37 din Legea organică 10/2022 din 6 septembrie privind garantarea integrală a libertății sexuale.
-

1.11.5. Prioritate în ceea ce privește accesul la locuințe sociale și locuințe publice pentru persoanele în vârstă

Articolul 42 din Legea organică 10/2022, din 6 septembrie, privind garantarea integrală a libertății sexuale

Decretul regal 42/2022, din 18 ianuarie, care reglementează Ajutorul pentru plata chiriei pentru tineri (Bono Alquiler Joven) și Planul de stat pentru accesul la locuințe 2022-2025

Decretul regal 1369/2006, din 24 noiembrie, care reglementează programul de venit activ de inserție pentru șomerii cu nevoi economice speciale și dificultăți în găsirea unui loc de muncă

Articolul 42 din Legea organică 10/2022 din 6 septembrie privind garantarea integrală a libertății sexuale stipulează că administrațiile publice promovează accesul prioritar al victimelor violenței sexuale la locuințele publice și la programele de asistență pentru locuințe.

În acest sens, victimele violenței sexuale constituie un grup care are dreptul la protecție preferențială în ceea ce privește accesul la locuințe și sunt incluse în următoarele programe ale [Planului național de locuințe \(BOE\)](#):

- **Programul de ajutorare a victimelor violenței bazate pe gen, a persoanelor care au fost evacuate din locuințele lor, a persoanelor fără adăpost și a altor persoane deosebit de vulnerabile.**
  - Acest program include ca beneficiari persoanele care sunt victime ale violenței bazate pe gen, victime ale traficului în scopul exploatării sexuale și victime ale violenței sexuale.
  - Persoanele care au o locuință în proprietate sau în uzufruct pe care o pot ocupa după ce și-au acreditat statutul de victimă a violenței de gen, de victimă a traficului în scopul exploatării sexuale sau de victimă a violenței sexuale nu vor fi eligibile pentru acest program.
  - Beneficiarii pot fi administrații publice, societăți comerciale în care diferitele administrații publice dețin o participație majoritară, entități de utilitate publică, societăți publice și entități caritabile, de economie colaborativă sau similare, întotdeauna fără scop lucrativ, al căror scop este de a oferi o soluție locativă victimelor violenței bazate pe gen, victimelor traficului în scopul exploatării sexuale sau victimelor violenței sexuale.
- **Programul de punere la dispoziție a locuințelor deținute de SAREB și de autoritățile publice pentru închiriere ca locuințe sociale** Locuințele puse la dispoziție de SAREB sau de entitatea publică în cauză trebuie utilizate cu prioritate pentru a oferi soluții de locuit victimelor violenței bazate pe gen, victimelor traficului în scopul exploatării sexuale și victimelor violenței sexuale.

1.12. Dreptul la despăgubire

Articolele 52, 53, 54, 55, 56, 57 din Legea organică 10/2022, din 6 septembrie 2022, privind garantarea integrală a libertății sexuale

Victimele violenței sexuale au **dreptul la despăgubire**. Acest drept include despăgubiri financiare pentru daunele materiale și morale, măsurile necesare pentru recuperarea lor fizică, psihologică și socială completă, precum și acțiuni de despăgubire simbolică și garanții de nerepetare.

În ceea ce privește despăgubirile financiare pentru **daune** materiale și morale care corespund victimelor violenței sexuale, în conformitate cu legile penale privind răspunderea civilă

- Pierderea de oportunități, inclusiv oportunități de educație, angajare și prestații sociale
- Daune materiale și pierderi de venituri, inclusiv pierderea profitului

- o Daune sociale, înțelese ca daune aduse proiectului de viață.
- o Tratamentul terapeutic, social și de sănătate sexuală și reproductivă

Despăgubirile vor fi plătite de persoana sau persoanele **responsabile** civil sau penal, în conformitate cu reglementările în vigoare.

În caz de deces al victimei oricărui dintre comportamentele prevăzute ca violență sexuală, copiii acesteia, indiferent de natura filiației, prin natură sau prin adopție, pot primi o **pensie** sau, după caz, o **alocație de orfan**, în conformitate cu dispozițiile textului consolidat al Legii generale privind securitatea socială, aprobat prin Decretul Regal Legislativ 8/2015, din 30 octombrie.

1.13. Burse și ajutoare pentru studii

Decretul regal 201/2024, din 27 februarie, care stabilește pragurile de venit și de avere familială și cuantumul burselor și ajutoarelor pentru studii pentru anul universitar 2024-2025 și modifică parțial Decretul regal 1721/2007, din 21 decembrie, care stabilește sistemul de burse și ajutoare pentru studiu personalizate

În perioada 30 iunie 2023-30 iunie 2025, se oferă un tratament specific solicitanților de burse care își dovedesc statutul de victime ale violenței sexuale, copiilor lor cu vârsta sub douăzeci și cinci de ani și minorilor aflați sub tutela sau custodia lor care solicită aceste burse și ajutoare pentru studii, cu condiția să îndeplinească toate celelalte condiții stabilite în reglementările în vigoare. Acestea sunt subvenția de bază sau subvenția de înscriere, după caz, suma fixă legată de venit, suma fixă legată de reședință și suma variabilă rezultată din aplicarea formulei; fără să le fie aplicabile cerințele stabilite în legătură cu numărul de cursuri absolvite în anul universitar 2023-2024 sau cu limitarea numărului de ani în calitate de beneficiar sau de beneficiar de burse, nici cerința de a absolvi un anumit procent de credite, materii, module sau echivalentul lor în ore în anul universitar 2024-2025 pentru care au beneficiat de bursă.

Bursele care se datorează condiției victimelor violenței sexuale sunt compatibile cu ajutorul financiar pentru victimele violenței sexuale reglementat în Decretul regal 664/2024.

2. Drepturile victimelor violenței sexuale care sunt cetățeni străini

2.1. Protejarea victimelor violenței sexuale care sunt cetățeni străini aflați în situație de ședere ilegală

Articolul 31 bis din Legea organică 4/2000 din 11 ianuarie privind drepturile și libertățile străinilor în Spania și integrarea lor socială

Articolele 3.1 și 36 din Legea organică 10/2022, din 6 septembrie, privind garantarea integrală a libertății sexuale

Legea organică 10/2022 din 6 septembrie privind garantarea integrală a libertății sexuale se aplică femeilor și copiilor care au fost victime ale violenței sexuale în Spania, indiferent de naționalitatea și situația lor administrativă. De asemenea, se

stabilește că victimele violenței sexuale care se află într-o situație administrativă neregulamentară **se vor bucura de drepturile recunoscute în legea organică în aceleași condiții** ca și celelalte victime.

În consecință:

- o În cazul în care, atunci când se raportează o situație de violență sexuală, se dezvăluie situația de ședere ilegală a femeii străine:
  - **Nu va fi inițiată procedura de sancționare administrativă** pentru ședere ilegală pe teritoriul spaniol.
  - Se va suspenda procedura administrativă de sancționare care ar fi putut fi inițiată pentru săvârșirea respectivei infracțiuni înainte de depunerea plângerii sau, după caz, executarea oricărui ordin de expulzare sau returnare care ar fi putut fi emise.
- o Odată ce procedura penală a fost încheiată:
  - În cazul unei condamnări sau al unei hotărâri judecătorești din care să rezulte că femeia a fost victima violenței sexuale, inclusiv al clasării cauzei ca urmare a dispariției inculpatului sau al clasării provizorii ca urmare a expulzării inculpatului, femeii străine i se va acorda **permisul de ședere temporară și de muncă pentru circumstanțe excepționale** și, după caz, autorizațiile solicitate în favoarea copiilor săi minori sau a celor care au un handicap și sunt în incapacitate obiectivă de a-și asigura singuri nevoile.
  - În cazul unei necondamnări sau al unei hotărâri din care nu se poate deduce situația de violență sexuală, femeii străine i se va refuza autorizația provizorie de ședere și de muncă pentru circumstanțe excepționale și, dacă este cazul, autorizațiile solicitate în favoarea copiilor săi minori sau a celor care au un handicap și nu sunt capabili în mod obiectiv să-și asigure singuri nevoile. În plus, autorizația provizorie de ședere și de muncă acordată femeii străine și, dacă este cazul, autorizațiile provizorii acordate copiilor minori ai acesteia sau celor care au un handicap și sunt în imposibilitatea obiectivă de a-și satisface propriile nevoi, își vor pierde eficacitatea. Iar procedura de sancționare administrativă pentru ședere ilegală pe teritoriul spaniol va fi inițiată sau continuată.
  - În cazul în care violența sexuală nu poate fi dedusă din procedura penală încheiată, procedura administrativă de sancționare a șederii ilegale pe teritoriul spaniol va fi inițiată sau va continua, în cazul în care aceasta fusese inițial suspendată.

2.2. Dreptul la protecție internațională

Legea 12/2009, din 30 octombrie, care reglementează dreptul la azil și la protecție subsidiară

- **Dreptul la azil.** Statutul de refugiat se acordă oricărei femei, fete, băieți sau adolescenți care, din cauza unei temeri bine întemeiate de a fi persecutat din **motive** de rasă, religie, naționalitate, opinie politică, apartenență la un anumit grup social, **gen**, orientare sexuală sau identitate sexuală, se află în afara țării de cetățenie și nu poate sau, din cauza unei astfel de temeri, nu dorește să se prevaleze de protecția acelei țări, precum și să solicite o astfel de protecție,

din cauza unei astfel de temeri, nu dorește să beneficieze de protecția țării respective, precum și femeile, copiii și adolescenții apatrizi care, neavând cetățenie și aflându-se în afara țării în care își aveau reședința obișnuită, din aceleași motive, nu pot sau, din cauza unei astfel de temeri, nu doresc să se întoarcă în aceasta.

În această privință, formele multiple de violență împotriva femeilor, cum ar fi mutilarea genitală a femeilor, căsătoriile forțate, violența sexuală sau traficul de femei și fete în scopul exploatarei sexuale, pot constitui motive de persecuție pe motive de gen, cu condiția, în orice caz, ca celelalte cerințe pentru recunoașterea dreptului la azil să fie îndeplinite.

- o Pentru ca dreptul la azil să fie recunoscut, teama bine întemeiată de persecuție a femeilor, a copiilor și a adolescenților trebuie să se bazeze pe acte de persecuție care sunt grave și iau forma unor acte de violență fizică sau psihică, inclusiv acte de violență sexuală.
- o La evaluarea motivelor de persecuție, circumstanțele care prevalează în țara de origine sunt evaluate în raport cu situația grupului social respectiv.
- **Protecția subsidiară.** Protecția subsidiară se acordă femeilor, fetelor, băieților și adolescenților străini sau apatrizi care, fără a fi eligibili pentru azil, se confruntă cu un risc real de a suferi vătămări grave în cazul întoarcerii lor în țara de origine sau în țara de reședință anterioară în cazul femeilor apatriote. Vătămarea gravă care dă naștere la protecție subsidiară constă în una dintre următoarele:
  - o Pedepsa cu moartea
  - o Tortura, tratamentele sau pedepsele inumane sau degradante
  - o Amenințări grave la adresa vieții sau integrității civililor în situații de conflict

3. Drepturile victimelor violenței sexuale care sunt cetățeni spanioli în străinătate

Victimele violenței sexuale care sunt cetățeni spanioli și locuiesc în străinătate sunt adesea într-o situație de vulnerabilitate deosebită din cauza barierelor lingvistice și culturale, a lipsei de sprijin social sau a necunoașterii resurselor existente în țară. Din acest motiv, legea prevede că ambasadele și birourile consulare spaniole din străinătate, ca parte a îndatoririlor lor generale de protecție a spaniolilor din străinătate, acordă asistență victimelor violenței sexuale, oferindu-le cu prioritate îndrumare și însoțire, în limita capacităților lor.

Protocolul semnat la 8 octombrie 2015 de către ministerele de atunci al Afacerilor Externe, al Uniunii Europene și Cooperării, al Muncii, Migrației și Securității Sociale și al Președinției, Relațiilor cu Parlamentul și Egalității, care vizează stabilirea unui cadru comun de colaborare pentru îndeplinirea funcțiilor în acest domeniu, protejează de asemenea victimele violenței sexuale, prevenind și abordând situațiile de violență sexuală prin furnizarea de informații cu privire la resursele disponibile în țara de reședință și facilitând protecția și returnarea victimelor și, după caz, a copiilor acestora, atunci când situația o impune, în cadrul de reglementare în vigoare.

Ambasadele și consulatele spaniole și Ministerele Muncii, Migrației și Securității Sociale vor furniza victimelor spaniole informații cu privire la modul de contactare a resurselor specializate pentru victimele violenței sexuale disponibile în țara în care locuiesc, precum și orientări cu privire la resursele medicale, educaționale și juridice pe care autoritățile locale le pun la

dispoziția acestora în situații de violență sexuală.

De asemenea, ambasadele și birourile consulare, în coordonare cu Delegația Guvernului împotriva violenței bazate pe gen, vor facilita, după caz, repatrierea victimelor în Spania.

La rândul său, Delegația guvernului împotriva violenței bazate pe gen, în cazul întoarcerii victimei, va coordona cu comunitățile autonome pentru a garanta victimelor drepturile care le sunt recunoscute de legislația spaniolă și pentru a facilita integrarea lor socială.

BLOCUL 3

Drepturile victimelor infracțiunilor de care beneficiază și victimele violenței bazate pe gen și victimele violenței sexuale

Pe lângă drepturile specifice pe care Legea organică 1/2004 le recunoaște femeilor care suferă sau au suferit violență de gen și drepturile pe care Legea organică 10/2022 le recunoaște victimelor violenței sexuale, acestea beneficiază, de asemenea, de drepturile pe care legile le recunosc victimelor infracțiunilor, inclusiv următoarele:

1. Drepturi în temeiul Statutului victimelor infracțiunilor

Legea 4/2015, din 27 aprilie, privind Statutul victimelor infracțiunilor

Victimele violenței bazate pe gen și victimele violenței sexuale pot avea acces la catalogul general de drepturi procedurale și extraprocedurale cuprinse în **Statutul victimelor infracțiunilor**. În cazul decesului sau dispariției victimei directe a violenței bazate pe gen sau a violenței sexuale, copiii victimei, soțul/soția care nu este separat(ă) legal sau de facto, persoana care a fost unită victimei printr-o relație analogă de afecțiune și copiii acesteia din urmă care locuiesc cu victima vor fi considerați victime indirecte. Persoana responsabilă pentru faptele penale nu va fi considerată victimă.

Unele dintre aceste drepturi sunt:

- o **dreptul la informare** încă de la primul contact cu autoritățile competente, inclusiv înainte de depunerea plângerii.
- o **dreptul**, în momentul depunerii plângerii, **de a obține o copie a plângerii**, certificată corespunzător și, dacă este cazul, o traducere scrisă a copiei plângerii.
- o **Notificarea anumitor hotărâri**, fără a fi nevoie ca acestea să o solicite, astfel încât să fie informate cu privire la situația penitenciară a persoanei cercetate, acuzate sau condamnate: rezoluțiile prin care se convine neînceperea urmăririi penale, cele prin care se convine încarcerarea sau eliberarea ulterioară a infractorului, precum și posibila evadare a acestuia; rezoluțiile prin care se convine adoptarea de măsuri preventive personale sau care le modifică pe cele deja convenite, atunci când scopul acestora a fost acela de a garanta siguranța victimei.
- o **Dreptul de a avea acces, în mod gratuit și confidențial, la serviciile de asistență și sprijin** oferite de administrațiile publice, precum și la cele oferite de birourile de asistență pentru victime. Aceste birouri vor îndeplini, printre altele, următoarele funcții:
  - Sprijin emoțional pentru victime și asistență terapeutică pentru victimele care au nevoie de aceasta, garantând asistență psihologică adecvată pentru a depăși consecințele traumatice ale infracțiunii.
  - **Evaluarea și consilierea cu privire la nevoile victimei** și la modul de prevenire și evitare a consecințelor victimizării primare, repetate și secundare, ale intimidării și represaliilor.
  - Elaborarea unui **plan de sprijin psihologic** pentru victimele vulnerabile și în cazurile în care se aplică un ordin de protecție.
  - **Informare privind serviciile specializate disponibile** care pot asista victima, având în vedere circumstanțele personale ale acesteia și natura infracțiunii la care a fost supusă.
  - **Însoțirea** victimei pe parcursul întregului proces.
- o Primirea **notificării hotărârilor** menționate la articolul 7.1 din Statutul victimelor infracțiunilor (sentința sau deciziile de adoptare a măsurilor asigurătorii, printre altele) și efectuarea acțiunilor de informare și asistență care pot fi necesare.

- **Dreptul de a exercita acțiunea penală și civilă** în conformitate cu dispozițiile Legii privind procedura penală. Aceștia pot participa la executare, prin depunerea de recursuri împotriva anumitor hotărâri judecătorești, chiar dacă nu s-au constituit parte în cauză:
  - Ordonanța prin care judecătorul de supraveghere penitenciară **autorizează eventuala încadrare a condamnatului în gradul al treilea** înainte de expirarea a jumătate din pedeapsă.
  - Ordonanța prin care judecătorul de supraveghere penitenciară stabilește că beneficiile penitenciare, **permisele de ieșire, încadrarea în gradul al treilea** și calcularea timpului pentru eliberarea condiționată se referă la limita pedepsei executate, și nu la suma pedepselor impuse.
  - Ordonanța de acordare a **eliberării condiționate** a persoanei condamnate.

2. Dreptul de a depune o plângere

Legea 4/2015, din 27 aprilie, privind Statutul victimelor infracțiunilor

Victimele au dreptul de a denunța situațiile de violență bazată pe gen și violență sexuală suferite.

Prin intermediul plângerii, autoritățile corespunzătoare sunt informate cu privire la comiterea unei fapte care poate constitui o infracțiune.

După depunerea plângerii și transmiterea acesteia către autoritatea judiciară, în cazul în care aceasta din urmă consideră că există indicii privind săvârșirea unei infracțiuni, ea inițiază procedurile penale corespunzătoare.

3. Dreptul victimelor la protecție în cursul procedurii judiciare

3.1. În domeniul violenței bazate pe gen

Ordinul de protecție este o hotărâre judecătorească emisă de organul judiciar competent în cazurile în care, în prezența unor indicii temeinice privind săvârșirea unei infracțiuni de **violență bazată pe gen**, acesta consideră că există o situație obiectivă de risc pentru victimă care necesită adoptarea de măsuri de protecție în cursul procedurii penale.

Ordinul de protecție prevede într-o singură hotărâre măsuri asigurătorii de natură penală și civilă în favoarea femeii victime a violenței de gen și, după caz, a copiilor acesteia; și, în același timp, activează mecanismele de protecție socială stabilite în favoarea victimei de către diferitele administrații publice. Ordinul de protecție face dovada situației de violență bazată pe gen care dă naștere la recunoașterea drepturilor stabilite în Legea organică 1/2004.

Măsurile asigurătorii de natură penală care pot fi adoptate de autoritatea judiciară pot fi una sau unele dintre următoarele:

- **Evacuarea agresorului din locuința familiei.**

- **Interdicția de a locui într-o anumită localitate.**
- Interzicerea agresorului de a se apropia de victimă la o distanță care urmează să fie stabilită.
- Interzicerea agresorului de a comunica cu victima și/sau rudele acesteia sau cu alte persoane prin orice mijloace: scrisoare, telefon etc.
- Interzicerea agresorului de a se apropia de anumite locuri: locul de muncă al victimei, școala copiilor etc.
- Omiterea datelor referitoare la adresa victimei.
- Protecția judiciară a victimei în birourile judiciare.
- Confiscarea armelor și interzicerea deținerii acestora.

Măsurile de natură civilă pot include următoarele:

- Atribuirea dreptului de uz și folosință a locuinței familiale.
- Stabilirea regimului de tutelă și custodie a copiilor minori.
- Stabilirea regimului de vizite, comunicare și ședere cu minorii.
- Stabilirea unei alocații de întreținere.
- Orice altă măsură care este necesară pentru a scoate minorii din pericol sau pentru evitarea prejudicierii acestora.

Cererea poate fi formulată de victimă, de rudele sale cele mai apropiate, de avocatul său sau de Parchet. Fără a aduce atingere obligației de a denunța, serviciile sociale care iau cunoștință de situația lor trebuie să informeze organul judiciar sau Parchetul, astfel încât procedura de adoptare a ordinului de protecție să poată fi inițiată sau inițiată. Atunci când există minori, judecătorul trebuie să decidă în orice caz, chiar și din oficiu, cu privire la oportunitatea adoptării de măsuri civile.

Este recomandabil să se solicite ordinul de protecție odată cu depunerea plângerii, deși acesta poate fi solicitat și la o dată ulterioară.

Atunci când nu se depune nicio plângere, cererea de emitere a ordinului de protecție este considerată ca atare, în ceea ce privește faptele și situațiile de violență descrise în cerere.

Instanța trebuie să emită ordinul de protecție în termen de maximum 72 de ore de la prezentarea acestuia, după o înfățișare a victimei și a agresorului. Legea stabilește că această înfățișare trebuie să aibă loc separat, evitându-se astfel confruntarea dintre cei doi.

Articolul 544 bis din Codul de procedură penală stabilește că, în cazul convenirii oricăreia dintre măsurile de protecție a victimei prevăzute în această prevedere, utilizarea dispozitivelor telematice pentru controlul respectării acestora poate fi convenită prin intermediul unei decizii motivate.

3.2. În domeniul violenței sexuale

În cadrul procedurilor penale inițiate pentru săvârșirea oricăreia dintre infracțiunile împotriva libertății sexuale prevăzute în Codul penal, organul judiciar poate adopta oricare dintre măsurile preventive de natură penală incluse în legislația procesuală penală, cum ar fi detenția provizorie sau interdicția de a se apropia de victimă și/sau de a comunica cu aceasta, pentru a asigura atât desfășurarea procedurilor penale, cât și eficacitatea hotărârii judecătorești care este adoptată definitiv.

De asemenea, atunci când organul judiciar decide astfel, pot fi adoptate măsuri preventive de natură civilă, care trebuie să fie solicitate de către victimă sau de reprezentantul legal al acesteia, ori de către Ministerul Public atunci când există copii minori sau persoane cu capacitate de exercițiu modificată din punct de vedere judiciar, stabilindu-se sistemul de respectare a acestora și, dacă este cazul, măsurile complementare acestora care se impun, cu condiția ca acestea să nu fi fost încuviințate anterior de o instanță civilă și fără a aduce atingere măsurilor prevăzute la art. 158 din Codul civil.

Articolul 544 bis din Codul de procedură penală stabilește că, în cazul în care se investighează vreuna dintre infracțiunile menționate în articolul 3 din Legea organică privind garantarea integrală a libertății sexuale², în cazul convenirii oricăreia dintre măsurile de protecție a victimei prevăzute în această prevedere, utilizarea dispozitivelor telematice pentru controlul respectării acestora poate fi convenită prin intermediul unei decizii motivate.

4. Dreptul de a solicita un ordin european de protecție

Legea 23/2014, din 20 noiembrie, privind recunoașterea reciprocă a hotărârilor penale în Uniunea Europeană

Victima violenței bazate pe gen sau a violenței sexuale care urmează să se deplaseze într-un alt stat membru al Uniunii Europene pentru a locui sau a rămâne acolo și care este beneficiara unei măsuri de protecție adoptate, ca măsură preventivă sau ca pedeapsă privativă de libertate, într-un ordin de protecție, într-o ordonanță de măsuri preventive sau într-o hotărâre judecătorească, poate solicita adoptarea ordinului european de protecție în fața organului judiciar competent.

Ordinul european de protecție emis de organul judiciar se consemnează într-un certificat, care se transmite autorității competente din celălalt stat membru în vederea executării.

² Articolul 3 din Legea organică 10/2022, din 6 septembrie, privind garantarea integrală a libertății sexuale, prevede următoarele: „În orice caz, infracțiunile prevăzute în Titlul VIII din Cartea II a Legii organice 10/1995, din 23 noiembrie, a Codului penal, mutilarea genitală feminină, căsătoria forțată, hărțuirea cu conotații sexuale și traficul în scopul exploatării sexuale sunt considerate violență sexuală. O atenție deosebită se va acorda violenței sexuale comise în mediul digital, inclusiv difuzării actelor de violență sexuală, pornografiei fără consimțământ și pornografiei infantile în orice caz, precum și extorcării sexuale prin mijloace tehnologice”.

5. Dreptul de a se constitui parte în procesul penal: oferirea de acțiuni

Articolul 109 și următoarele din Codul de procedură penală

În actul în care judecătorul primește declarația victimei, Referentul Juridic al Administrației Judiciare informează victima cu privire la dreptul pe care îl are de a se constitui parte în proces și de a renunța sau nu la dreptul la restituirea bunurilor, la repararea prejudiciului și la despăgubirea pentru prejudiciul cauzat prin fapta pedepsită.

Exercitarea acestui drept, care presupune **intervenția activă a victimei violenței bazate pe gen sau a violenței sexuale în cadrul procesului judiciar în urma plângerii sale și a exercitării acțiunii penale** și, după caz, a acțiunii civile, se realizează prin înfățișarea victimei în cadrul procesului penal în calitate de acuzator privat. Pentru a face acest lucru, victima trebuie să desemneze un avocat care să-i apere interesele și un avocat care să o reprezinte.

În plus, victimele care nu au renunțat la dreptul lor pot introduce acțiunea penală în orice moment înainte de calificarea infracțiunii.

Numirea unui avocat și a unui reprezentant în instanță poate fi făcută prin libera alegere a victimei sau prin intermediul biroului avocatului din oficiu. În acest sens, legea prevede dreptul victimelor violenței bazate pe gen și ale violenței sexuale de a beneficia de asistență juridică gratuită în cadrul procedurilor care decurg din violență, fără a aduce atingere dreptului lor pe baza situației lor socio-financiare prin intermediul regimului general.

Apariția și, în consecință, constituirea ca „parte” în cadrul procedurilor penale înseamnă că victima, prin intermediul avocatului său, poate propune probe, poate interveni în obținerea de probe și poate fi informată cu privire la toate rezoluțiile care sunt emise în cursul procedurilor, putând, în cazul în care nu este de acord, să introducă căile de atac corespunzătoare.

De asemenea, în calitate de acuzator privat, victima poate solicita condamnarea agresorului și despăgubiri pentru prejudiciile și daunele suferite.

Indiferent dacă victima este sau nu acuzator privat în cadrul procedurilor penale care decurg din plângerea sa, Parchetul General este responsabil de apărarea intereselor victimelor și ale părților vătămate în cadrul procedurilor penale. Dacă este convins că a fost comisă o infracțiune, acesta va îndrepta urmărirea penală împotriva persoanei pe care o consideră responsabilă. În cazul în care nu ajunge la această convingere, nu va formula acuzația sau poate solicita renunțarea la urmărirea penală, de exemplu, dacă consideră că nu există suficiente probe ale faptelor.

6. Dreptul la restituirea lucrului, repararea prejudiciului și despăgubiri pentru prejudiciul cauzat

Articolul 100 și următoarele din Codul de procedură penală

Săvârșirea unei infracțiuni obligă la repararea prejudiciului cauzat. Această răspundere civilă include restituirea lucrului, repararea prejudiciului și despăgubirea pentru prejudiciul material și moral.

În cazul în care victima s-a constituit parte civilă (pentru a solicita răspunderea civilă) în cadrul procedurii penale, în sentința care se pronunță și cu condiția ca aceasta să fie o condamnare, în plus față de pedeapsa care poate fi aplicată părții vinovate, se va stabili răspunderea civilă pentru prejudiciul fizic, psihologic sau moral cauzat victimei prin infracțiune.

Cu toate acestea, victima își poate rezerva dreptul de a introduce o acțiune civilă într-o procedură separată în fața instanțelor civile, astfel încât acțiunea civilă să nu fie introdusă în cadrul procedurii penale. De asemenea, aceasta poate renunța la orice pretenții pe care le-ar putea avea în această privință.

7. Dreptul de a primi informații cu privire la procedura judiciară

Victima, chiar dacă nu își exercită dreptul de a interveni în cadrul procedurii penale, trebuie să fie informată cu privire la rolul său în cadrul acesteia și cu privire la domeniul de aplicare, evoluția și progresul procedurii. Victima trebuie să fie informată cu privire la drepturile sale de către forțele și autoritățile de securitate, instanță și birourile de asistență a victimelor.

Conținutul acestor informații va include:

- o Dreptul său de a se constitui parte în procesul penal și de a renunța sau nu la dreptul la restituirea obiectului, la repararea prejudiciului și la repararea prejudiciului cauzat prin fapta penală.
- o Posibilitatea și procedura de a solicita asistența care le-ar putea reveni în conformitate cu legislația în vigoare. Informarea cu privire la stadiul procedurilor judiciare, să le examineze, precum și să i se elibereze copii și mărturii (articolul 234 din Legea organică a puterii judiciare).
- o Trebuie să fie informată cu privire la orice decizie care îi poate afecta siguranța, la adoptarea sau modificarea altor măsuri preventive, la ordinele prin care se aprobă încarcerarea sau eliberarea provizorie a inculpatului și la situația penitenciară a agresorului (articolele 109, 506.3, 544 bis și ter din Codul de procedură penală).
- o Trebuie să fie informată cu privire la locul și data fazei orale a procesului (articolele 785.3, 962 și 966 din Legea privind procedura penală).
- o Trebuie să i se comunice hotărârea, atât hotărârea în primă instanță, cât și, dacă este cazul, hotărârea care soluționează recursul. (Articolul 270 din Legea organică a puterii judiciare; articolele 789.4, 973.2 și 976.3 din Codul de procedură penală). Acesta trebuie, de asemenea, să fie notificat cu privire la clasarea procedurii (articolul 636 din Codul de procedură penală).

8. Dreptul la protejarea demnității și a vieții private a victimei în contextul procedurilor legate de violența bazată pe gen și violența sexuală

Articolul 63 din Legea organică 1/2004, din 28 decembrie, privind măsurile de protecție integrală împotriva violenței bazate pe gen

Articolul 50 din Legea organică 10/2022, din 6 septembrie, privind garantarea integrală a libertății sexuale

Articolul 232.2 din Legea organică a puterii judiciare

Articolul 19 și următoarele din Legea 4/2015 din 27 aprilie privind Statutul victimelor infracțiunilor; articolul 15.5 din Legea 35/1995 privind ajutorul și asistența acordată victimelor infracțiunilor cu violență și ale infracțiunilor împotriva libertății sexuale

Articolele 2.a) și 3.1 din Legea organică 19/1994, septembrie, privind protecția martorilor și experților în cauzele penale

În ceea ce privește **victimele violenței bazate pe gen**, Legea organică 1/2004 prevede măsuri specifice pentru a proteja demnitatea și viața privată a victimei. Pe de o parte, aceasta stabilește că datele cu caracter personal ale victimei, ale descendenților acesteia și ale persoanelor aflate în îngrijirea sau custodia sa sunt rezervate. Confidențialitatea noii locuințe a victimei, a locului de muncă sau a școlilor copiilor nu numai că protejează viața privată a victimei, dar este, de asemenea, un instrument important pentru siguranța acesteia, deoarece împiedică ca aceste date să ajungă la cunoștința inculpatului. În același scop, formularul de cerere pentru ordinul de protecție prevede că victima poate indica o adresă sau un număr de telefon al unei terțe persoane căreia forțele și autoritățile de securitate sau organele judiciare îi pot trimite comunicări sau notificări.

În ceea ce privește **victimele violenței sexuale**, Legea organică 10/2022 din 6 septembrie, privind garantarea integrală a libertății sexuale, include o serie de măsuri specifice pentru protejarea demnității și a vieții private a victimelor. Astfel, aceasta stabilește că, în acțiunile și procedurile legate de violența sexuală, va fi protejată viața privată a victimelor și, în special, datele lor personale.

Agenția spaniolă pentru protecția datelor, în cadrul competențelor sale, va garanta protecția specifică a datelor personale ale victimelor în cazurile de violență sexuală, în special atunci când aceasta se perpetuează prin intermediul tehnologiilor informației și comunicațiilor. În acest scop, agenția va garanta disponibilitatea unui canal accesibil și sigur de raportare a existenței pe internet a unui conținut ilicit, care implică o atingere gravă a dreptului la protecția datelor cu caracter personal ([Link către canalul de raportare](#)).

Pe de altă parte, atât în domeniul violenței bazate pe gen, cât și în domeniul violenței sexuale, Legea privind statutul victimelor infracțiunilor recunoaște dreptul victimelor la protejarea vieții private în cadrul procedurilor penale și, în acest sens, obligă judecătorii, procurorii, funcționarii însărcinați cu ancheta și orice persoană care intervine sau participă în orice mod la proces să adopte măsurile necesare pentru a proteja viața privată a victimelor și a rudelor acestora, în conformitate cu dispozițiile legii. În special, în ceea ce privește victimele minore sau victimele cu handicap care au nevoie de protecție specială, aceștia trebuie să adopte măsuri pentru a preveni difuzarea oricărui tip de informații care ar putea facilita identificarea lor.

În acest sens, în conformitate cu Codul de procedură penală, judecătorul poate conveni, din oficiu sau la cererea Ministerului Public sau a victimei, să adopte oricare dintre următoarele măsuri atunci când este necesar pentru a proteja viața privată a victimei sau respectul datorat victimei sau familiei acesteia:

- **Interzicerea divulgării sau publicării informațiilor referitoare la identitatea victimei**, a datelor care pot facilita în mod direct sau indirect identificarea acesteia sau a circumstanțelor personale care au fost evaluate pentru a decide cu privire la nevoile sale de protecție.
- **Interzicerea obținerii, difuzării sau publicării de imagini** ale victimei sau ale membrilor familiei acesteia.

De asemenea, Curtea poate conveni, din oficiu sau la cererea victimei sau a Ministerului Public, ca procedurile judiciare să nu fie publice și ca audierile să se desfășoare cu ușile închise.

9. Ajutor pentru victimele infracțiunilor considerate violență bazaă pe gen și violență sexuală

Legea 35/1995 din 11 decembrie 1995 privind ajutorul și asistența acordată victimelor infracțiunilor violente și infracțiunilor împotriva libertății sexuale Regulamentul privind ajutorul acordat victimelor infracțiunilor violente și infracțiunilor împotriva libertății sexuale, aprobat prin Decretul regal 738/1997 din 23 mai

Acesta este un **ajutor public în beneficiul victimelor directe și indirecte** ale infracțiunilor frauduloase și violente comise în Spania, soldate cu decesul sau vătămarea corporală gravă sau cu afectarea gravă a sănătății fizice sau psihice, precum și în beneficiul victimelor violenței sexuale în sensul Legii organice privind garantarea integrală a libertății sexuale, inclusiv al victimelor omuciderii în urma unei infracțiuni împotriva libertății sexuale.

În ceea ce privește beneficiarii prevăzuți de lege pentru acest ajutor, femeile care sunt resortisante ale oricărui alt stat și care se află în Spania, indiferent de situația lor administrativă, vor fi eligibile pentru ajutor atunci când persoana afectată este victimă a violenței sexuale în sensul Legii organice privind garantarea integrală a libertății sexuale, inclusiv victimele omuciderii ca urmare a unei infracțiuni împotriva libertății sexuale, sau victimă a violenței de gen în termenii stabiliți în Legea organică 1/2004 din 28 decembrie privind măsurile de protecție integrală împotriva violenței bazate pe gen.

Condiția de victimă a violenței de gen sau a violenței sexuale trebuie să fie dovedită prin oricare dintre următoarele mijloace de probă:

- Prin intermediul sentinței de condamnare.
- Prin hotărârea judecătorească prin care s-a încuviințat, ca măsură preventivă de protecție a victimei, interzicerea proximității sau încarcerarea provizorie a inculpatului.
- În modul stabilit la articolul 23 din Legea organică 1/2004 din 28 decembrie sau la articolul 36 din Legea organică privind garantarea integrală a libertății sexuale.

În cazul **decesului** ca urmare a violenței suferite, cerințele de dovedire a statutului se aplică beneficiarilor în calitate de victime indirecte, indiferent de naționalitatea sau reședința obișnuită a victimei decedate.

Persoanele care suferă leziuni corporale grave sau vătămări grave ale sănătății fizice sau psihice ca urmare directă a infracțiunii, inclusiv victimele violenței indirecte, astfel cum se prevede la articolul 1.4 din Legea organică 1/2004 din 28 decembrie privind măsurile de protecție integrală împotriva violenței bazate pe gen, atunci când un membru al familiei sau o rudă apropiată minoră decedează ca urmare a infracțiunii, sunt considerate **victime directe** și, prin urmare, sunt eligibile pentru acest ajutor.

În caz de deces, și întotdeauna cu referire la data decesului, beneficiarii în **calitate de victime indirecte** sunt persoanele care îndeplinesc următoarele condiții:

- Soțul/soția persoanei decedate, dacă nu este separat(ă) din punct de vedere juridic, sau persoana care a coabitat cu persoana decedată în mod permanent, cu o relație de afectivitate similară celei de soț/soție, indiferent de orientarea sexuală, timp de cel puțin doi ani înainte de momentul decesului, cu excepția cazului în care au avut descendenți în comun, caz în care este suficientă simpla coabitare.
- Copiii defunctului care erau dependenți financiar de acesta, indiferent de filiație sau de statutul lor postum. Copiii care sunt minori sau adulți cu handicap sunt prezumați a fi dependenți financiar de defunct.
- Copiii care, deși nu erau ai defunctului, erau copiii persoanelor menționate la litera (a) de mai sus, cu condiția ca aceștia să fie dependenți financiar de defunct.
- În absența persoanelor menționate la literele (a), (b) și (c) de mai sus, beneficiarii sunt părinții defunctului, dacă aceștia erau dependenți financiar de defunct.
- Părinții minorului care moare ca urmare directă a infracțiunii.

Termenul de solicitare a acestui ajutor este de cinci ani și începe să curgă în orice caz de la data unei hotărâri judecătorești definitive sau de la momentul în care este recunoscut statutul de victimă al victimei.

Valoarea ajutorului nu poate depăși în niciun caz indemnizația stabilită prin hotărâre judecătorească și se calculează prin aplicarea unor criterii în funcție de tipul de ajutor.

- În cazul în care partea afectată este o victimă a violenței sexuale sau o victimă a violenței de gen, cuantumul ajutorului, calculat în conformitate cu criteriile generale stabilite în Legea 35/1995 din 11 decembrie, va fi majorat cu douăzeci și cinci la sută.
- În cazurile de **deces ca urmare a violenței sexuale sau a violenței bazate pe gen**, ajutorul va fi majorat cu 25 % pentru beneficiarii ai căror copii sunt minori sau adulți pentru care au fost stabilite în mod judiciar măsuri de sprijin.

Ajutorul provizoriu poate fi acordat înainte de pronunțarea unei hotărâri judecătorești definitive care pune capăt procedurii penale, cu condiția ca situația economică precară a victimei sau a beneficiarilor acesteia să fie dovedită. În cazurile în care victima infracțiunii este considerată a fi o victimă a violenței sexuale sau a violenței de gen, ajutorul provizoriu poate fi acordat indiferent de situația economică a victimei sau a beneficiarilor acesteia.

NUMERE DE TELEFON PENTRU INFORMAȚII

La nivel statal	016 Persoane cu deficiențe de auz: 900 116 016
Andalucía	900 200 999
Aragón	900 504 405
Canarias	112
Cantabria	942 214 141
Castilla-La Mancha	900 100 114
Castilla y León	012
Catalonia	900 900 120
Extremadura	
Galicia	900 400 273
Insulele Baleare	971 178 989
La Rioja	900 711 010
Madrid	012
Navarra	
Țara Bascilor	900 840 111
Principatul Asturias	985 962 010
Regiunea Murcia	112
Comunitatea Valenciană	900 580 888
Ceuta	900 700 099
Melilla	

Mai multe informații: la organismele pentru egalitate ale comunităților autonome, centrele regionale și locale pentru femei, birourile de asistență a victimelor, serviciile de orientare juridică ale barourilor și diferite organizații de femei și pentru străini.

Pagina web a Delegației Guvernului împotriva violenței bazate pe gen:

<https://violenciagenero.igualdad.gob.es/instituciones/home.htm>

Acest ghid are caracter orientativ și nu are nicio valoare juridică.

În niciun caz nu înlocuiește asistența juridică specializată.